

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 199,
1938. szeptember 7., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Hodzsza ismertette a szudétanémet vezetőkkel végleges tervezetét

**A csehszlovák kormány nagyrészből elfogadta a karlsbadi követeléseket.
— Tovább folynak a francia katonai óvintézkedések**

Londonból jelentik: Az általános európai helyzetet a legújabb londoni, párisi és berlini jelentések alapján a következő áttekintést nyújtja:

Amíg Londonban lord Runciman közvetítő tervével kapcsolatban bizonyos megnyugvás tapasztalható, addig Prágában nagy elégedetlenséget keltett a terv, sőt bizonyos körökben tüntetésektől tartottak. Erre való tekintettel Runciman és felesége tegnap este az Alcron-szállóból a brit követségre költözött.

A prágai államtanács befejezése után Runciman lord felkereste Benes köztársasági elnököt, akitől felvilágosítást kapott a hozott határozatokról. A csehszlovák kormány a következő három feltételhez kötötte Heinlein nyolc pontjának elfogadását:

1. Csehszlovákia külpolitikájába senkinek sem engednek beleszólást.
2. A szudétanémet-kérdés megoldása csakis a svájci kantonális-rendszer alapján történhet meg.
3. Katonai téren továbbra is Prága marad az irányadó tényező.

A politikai miniszterek tegnapi államtanácsán végleg megszövegezték a szudétanémetek részére készített új javaslatot, amelyet holnap adnak át.

Berlinből Londonba érkezett hírek nem adnak alkalmat az optimizmusra, több európai állam is mérséklethez intette Németországot, azonban Hitler a tanácsokat nem fogadta meg.

Londonban igen nagy meglepetést váltott ki a francia kormány határozott lépése, amellyel az ország határainak biztonságáról gondoskodott. Az angol kormány elismeri, hogy az adott helyzetben a francia hadvezetőség által életbeléptetett intézkedésekre elengedhetetlenül szükség volt.

Chamberlain angol miniszterelnök tegnap a késő esti órákban Corbin francia nagykövetet fogadta hosszabb megbeszélésre. Chamberlain kijelentette a francia nagykövet előtt, hogy helyesli Franciaország rendkívüli katonai intézkedéseit.

Nincs ideje még a tulzolt következtetéseknek

A párisi sajtó élénken foglalkozik a Havas távirati iroda által tegnap kiadott félhivatalos kommunikéval, amely a rendkívüli katonai intézkedések életbeléptetését jelenti be. A lapok erőteljesen hangoztatják, hogy kizárólag biztonsági és elővigyázatossági intézkedésekről van szó és a helyzetet nagyon tévesen ítélik meg, ha a csapatösszevonásokból, a határerődítmények megszállásából és a tartalékok behívásából messzemenő következtetéseket vonnának le.

A francia hadügyminiszter a nemzetközi helyzet súlyosságára való tekintettel, az elkerülhetetlen óvintézkedéseket tette meg. De ez korántsem jelenti a helyzet elmérgesedését. A Figaro rámutat arra, hogy az utóbbi napokban a szudéta-német kérdésben enyhülés állott be, kilátás van a közeledésre és az ellentétek áthidalására.

A Petit Parisien szerint a csehszlovák problémából keletkezett helyzet rendkívül komoly, de nem reménytelen. Nincsen szó konfliktus kitöréséről, a helyzet súlyosságára való tekintettel, a felelős államférfiaknak meg kellett tenni az összes célszerű óvintézkedést. Az újság azonban beismeri, hogy lehetetlen előre látni az események alakulását.

Mindenkinek joga van a védelem biztonságához!

A „Deutsches Nachrichten Büro“ a Havas szon jelentésével kapcsolatban, hogy a francia kormány a francia-német határ mentén katonai jellegű óvintézkedést fogadatosít, hivatalos jelentést közöl, amelyben a többek között ezeket mondja:

— Németország sohasem vonta kétségbe bárki-
nek a jogát, hogy védelmének, biztonságának általa
szükségesnek minősített intézkedéseket tegyen, de
ugyanazt a jogot Németország a maga részére is kö-
veteli. Ezért hasonló védelmi intézkedéseket létesí-

tett a nyugati határon. Abogyan Németország annak idején nem tekintette közvetlen és szándékos fenyegetésnek Franciaország óvintézkedéseit, úgy Franciaország a maga részéről sem tekintheti fenyegetésnek, amit Németország jelenleg végez. Franciaország jól tenné, ha elkerülne minden olyan intézkedést, amely túlhaladja a körülmények által diktált keretet.

Az angol kormány meglepedését fejezte ki a francia kormány által fogadatosított óvintézkedések felett és azt az óhaját fejezte ki, vajha szükségtele-
neknek mutatkoznának. Londoni körökben az a véle-
mény, hogy a francia intézkedések nagyon is helyen-
valók.

A csehszlovák kormány megtette a legvégű javaslatát

Tegnap 4 óras minisztertanács volt Prágában, amelyről hivatalos jelentést adtak ki. A kommuniké megállapítja, hogy a minisztertanács megállapodott a szudéta-németeknek átnyújtandó javaslat végleges formájában. Magán hírforrásból származó hír szerint a csehszlovák kormány általánosságban magáévá tette a szudéta-német követeléseket. A minisztertanácsról kiadott kommuniké különben hangsúlyozta, hogy ez az utolsó javaslat, amit a szudéta-német kisebbségnek tesz a csehszlovák kormány.

Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a csehszlovák kormány újabb javaslata közvetlenül a nürnbergi pártkongresszus megnyitása után került nyilvánosságra. Bizonyosra veszik, hogy Runciman lord a javaslattal kapcsolatban közölni fogja a szudéta-németekkel, hogy ez a végső határ, ameddig a csehszlovák kormány a kisebbségeknek nyújtott kedvezmények terén elmehet.

A cseh lapok felteszik a kérdést: most már minden azon mulik, hogy a szudéta-né-

metek — akik előzetesen már értesültek a csehszlovák kormány javaslatáról — hajlandók-e azt elfogadni. Lehetséges-e megegyezni anélkül, hogy az erőszakhoz folyamodjunk? A lapok remélik, hogy az utolsó pillanatban mégis csak sikerülni fog belátásra bírni a szudéta-német vezetőket.

Megállapítják, hogy mindkét részről engedményeket kell tenni. Lehetséges, hogy még a mai nap folyamán a kormány újból felveszi a szudéta-németekkel a tárgyalásokat. Politikai körökben különben újabb kormányváltkozatot várnak e kérdésben.

Egyes angol lapokban olyan hírek terjedtek el, hogy a Hodzsza kormány rövidesen benyújtja lemondását, hogy ezzel megkönnyítse Benes köztársasági elnök akcióját. Az utóbbi napokban ugyanis maga Benes elnök vette kezébe a tárgyalások irányítását és a kormány szerepe láthatóan csökkent azok menetében. A lemondási hírek nem nyertek megerősítést.

Továbbra is elhúzódhat a válság

Francia kormánykörökben kétségtelennek tartják, hogy a nürnbergi pártgyűlés alkalmával döntő jelentőségű esemény nem történik a szudétanémet-kérdésben. Inkább arra számítanak, hogy elhatározó jelentőségű fordulat csak pár hét múlva, valószínűleg e hó végén fog bekövetkezni. Sokan meg vannak győződve arról is, hogy a németek a francia belpolitikai válság, vagy más eseményekre számítva várakozó álláspontra helyezkednek és ezeknek az eseményeknek a bekövetkezésekor valószínűleg megtervezték.

A legújabb berlini jelentések szerint a német-csehszlovák feszültség egyáltalában nem enyhült. Még az alopimisták is meg vannak győződve arról, hogy Heinlein és Hitler álláspontjának megváltoztatásáról szó sem lehet. Az aschi, tescheni és kaplitz gyűlések szónokai megállapították a német álláspont változtathatlanságát, visszautasítottak minden megalkuvást és kijelentették, hogy az egyetlen tárgyalási alapot csakis Heinlein karlsbadi nyolc pontja képezheti. A német sajtó feltűnő meglepedéssel számol be ezekről a vasárnap elhangzott beszédekről.

Jólinformált francia körökben úgy tudják, hogy a csehszlovák problémával kapcsolatos helyzet süttebbnek látszik, mint ahogyan ezt a lapok beállítják. Bonnet francia külügyminiszter tegnap délután találkozott a párisi angol nagykövettel, aki ismertette vele Runciman prágai jelentését Runciman irodának az a véleménye, hogy először a szudétanémetek és a prágai kormány álláspontjait kell összeegyeztetni és csak azután lehet szó arról, hogy ő, mint békebíró közbelépjen és előterjessze felfogását. Runciman terve döntőbíráskodási jelleggel bír és ez körülbelül megfelel annak a fellogásnak, ahogyan Anglia a csehszlovák problémához való viszonyát elbírálja.

A csehszlovák helyzet külpolitikai hullámverése

Az angol lapok jelentése szerint Amerika, Anglia, Franciaország, Lengyelország és két délkeleti állam együttes jegyzéket intézett Németországhoz a szudéta kérdés ügyében és ehhez utólag az északi államok is csatlakoztak.

A jegyzék nyílt állásfoglalást kér a német kormánytól a szudéta-kérdésben. A szudéta-kérdést nem lehet immár Csehszlovákia belső problémájának tekinteni, mondja a jegyzék, mert a német kormány tartja kezében a szálakat, amit bizonyít Heinlein látogatása Hitlerrel és a német kormány hivatalos közleménye, amely szerint Hitler és Heinlein teljesen egyetértenek. Ezen az alapon a nyugati hatalmak egyenesen a német kormányhoz fordultak.

Négyhatalmi konferenciát javasol Runciman

Berlinből érkezett londoni jelentés szerint lehetségesnek tartják, hogy Runciman a csehszlovák-kérdés elintézésére négyhatalmi konferencia összehívását tartja majd szükségesnek, amelyen résztvenne Olaszország, Németország, Franciaország és Anglia. Ehhez a tervhez Csehszlovákia nem járul hozzá, miután a Szovjetuniót kizárnák a tanácskozásból.

A legújabb prágai javaslatok

Prágából jelentik: Jól informált körökben úgy tudják, hogy a csehszlovák kormány legújabb kisebbségi tervének alap gondolatai a következők:

1. A területi önkormányzat elismerése. 2. Az egyenjogúság alkotmányos elismerése. 3. A nyelvek egyenjogúságának elismerése.

A Reuter-ügynökség prágai levelezője megállapítja, hogy ez a három alapelv a Kundt és Sebekovskiféle követeléseket teljesen fedli. A két szudétánémet vezér ugyanis ezt a három feltételt állította fel és csak ezek elismerése után mutatkozott hajlandónak a tárgyalások folytatására.

Magáévá tette a csehszlovák kormány a karlsbadi követeléseket

A Hodzsa Kormány tegnap újabb tervet dolgozott ki és ezt negyedik tervnek nevezték el. Hogy ez a negyedik terv mit tartalmaz, azt egyelőre nem lehet tudni, mert hivatalos körök még nem nyilatkoztak a szudéta-német megbizottak előtt sem és így azok még nem foglalhattak állást. A szudéta-német vezérek azonban hangoztatják, hogy *ők nem a körzeti és katonai beosztást tartják fontosnak, hanem azt, hogy egyszer és mindenkorra szűnjék meg a megkülönböztetés az eddigi államalkotó nép és a kisebbségek között és hogy a nemzetiségek maguk rendezhessék ügyeiket az önkormányzat alapján.*

Prágában különben nagy érdeklődéssel várják, hogy milyen kijelentések fognak elhangozni a müncheni pártkapok alatt a csehszlovákiai kérdésekkel kapcsolatban. A reggeli lapok már cseleznek arra, hogy

az új tervezetet a kormány véglegesen elkészítette és elfogadja tárgyalást alapul a karlsbadi követeléseket.

A francia sajtó helyesli, hogy a prágai kormány újabb engedményekre szánta el magát. A Jour szerint az engedmények főbenjárók és a csehszlovák állam átalakításának kezdetét jelentik. A lap helyesnek tartja azt, hogy Benes köztársasági elnök és Hodzsa Milan miniszterelnök a szudéta kérdés miatt nem teszi kockára az egész civilizáció jövőjét.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó is tudni véli, hogy a prágai kormány elfogadta alapul a karlsbadi szudéta-német követelések pontozatait, aminek következtében a többi kisebbségek a szudéta-németekkel teljesen egyenlő engedményeket fognak kapni. Londonban azonban egyelőre mégsem táplálnak túlzottan vérmes reményeket a negyedik javaslattal kapcsolatban.

Hodzsa miniszterelnök ma délelőtt megbeszélést folytatott a Runciman küldöttség tagjaival, majd utána megvizsgálták a cseh kormány legújabb terveit, amelyet a hétfő esti minisztertanács jóváhagyott. A tárgyalások után a miniszterelnök visszahajtatott a miniszterelnökségi palotába, ahol

kihallgatáson fogadta Kundt szudéta-német pártvezetőt és ismertette előtte a kormány legújabb javaslatait, amelyet most már véglegeseknek tekintenek.

Az angol sajtó szerint

a csehszlovák kormány negyedik megoldási terve majdnem teljesen elfogadja tárgyalást alapul a karlsbadi nyolc pontot

és a többi kisebbségek, a magyarok, lengyelek és rutének e pontokkal minden tekintetben egyező engedményeket kapnak. A Daily Express azt írja, hogy a cseh terv szerint a szudéta-németek három kerületet kapnak, amelyekben

német kezében lesz a közigazgatás és a rendőrséggel való rendelkezés, amelynek tagjai majdnem teljesen németek lesznek.

A rendőrség, a hadsereg és a külpolitika továbbra is Prága irányítása alatt marad. Nem kívánja azonban teljesíteni a prágai kormány a nyolcadik pontot, amely a német nemzeti és

politikai világnézet terjesztésének szabadságát követeli.

A Daily Telegraph szerint a helyzet olyan súlyos, hogy Halifax lord külügyminiszter még mindig nem tudja, vajjon elutazhat-e pénteken Genfben a népszövetségi tanács ülésére.

Mire készül lord Halifax?

Angol diplomáciai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak annak a ténynek, hogy lord Halifax külügyminiszter személyesen utazik Genfben és ő vezeti a népszövetségi angol delegációt. Beavatottak szerint Varsó és London együttműködése szükségessé tette, hogy lord Halifax Genfben közvetlen tárgyalásokat folytasson Beck lengyel külügyminiszterrel. Angol politikai körökben meglepéssel állapítják meg, hogy az angol-lengyel viszony egyre szorosabb lesz és, hogy a lengyel kormány a népszövetségi kérdésben Anglia mellett áll.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint Halifax lord külügyminiszter a lemondás gondolatával foglalkozik. A hírt megerősíti a People című lap, amely már arról számol be, hogy Halifax lord utóda lord Runciman lesz, akinek a csehszlovák prob-

Hitler kiáltványa a nürnbergi kongresszushoz

Nürnbergből jelentik: A nürnbergi kongresszus hatalmas csarnokában a hagyományos ünnepi keretek között nyitották meg a nagygyűlést. A megnyitó beszédet Hess Rudolf, Hitler helyettese mondotta és a mostani gyűlést az első nagy német birodalmi pártgyűlésnek nevezte. Majd megemlékezett a párt halottairól és felsorolta azokat is, akik Ausztriában vesztették életüket a nemzeti szocializmusért. Üdvözölte azokat, akik Ausztria felszabadítása érdekében küzdöttek és követték Hitler parancsait. Utána Himler, majd pedig Wagner körvezető beszélt, aki felolvasta Hitler birodalmi vezér kiáltványát.

A kiáltvány rámutat a párt vezéreket kitermelő jelentőségére, majd körvonalozta a mozgalom elleni harcot, amelyet a nemzetközi zsidók folytatnak. A kiáltvány megcáfolja azt a hírt, amely szerint új egyezmény javaslattal akart a nagygyűlés elé lépni. Ezután a kiáltvány a német gazdasági helyzettel foglalkozik és végül megemlékezik a fasiszta mozgalomról.

Hitler rendeletére Seys-Inquart a hatszáz éves nürnbergi mesterda'nok templomban átadta Siebel polgármesternek a birodalmi ékszereket és jelvényeket.

Párisból jelentik: A szabadságukról berendelt tiszték és közlegények a mai napon valamennyien bevonultak csapattesteikhez. Az erődökbe berendelt legénységének ma este kell beérkezni a Maginot-vonalakba. A Paris Soir szerint a francia kormány nem gondol újabb katonai rendszabályokra és ez csak akkor következik be, ha a nemzetközi helyzet rosszabbodása ilyen intézkedések kiadását szükségessé tenné. A francia katonai hatóságok úgy vélik, hogy az eddig meghozott intézkedések a francia honvédelem szempontjából kellő garanciát nyújtanak. A lapok jelentései szerint Corbin londoni francia nagykövet már egy héttel ezelőtt közölte az angol kormánnyal, hogy Páris katonai intézkedések meghozatalára készül.

A nürnbergi nemzeti szocialista pártkongresszuson kedden este Hitler Adolf vezér és kancellár a nürnbergi operaházban beszédet mondott amelyen a kultúrának a nemzeti szocialista államban való fejlődését ismertette

lémával kapcsolatos ténykedése nagymértékben megnövelte tekintélyét az angol közvélemény előtt.

Kihallgatások a francia külügyminiszternél

Bonnet külügyminiszter tegnap a késő délutáni órákban Sir Erick Phipps angol nagykövetet fogadta, akivel közel egy órán keresztül tanácskozott. Közvetlen utána a román követ jelent meg a külügyminiszter előtt, aki több mint fél órát tanácskozott a francia külügyminiszterrel. Politikai körök ezeknek a tárgyalásoknak igen nagy fontosságot tulajdonítanak.

Itt írjuk meg, hogy Thierry bucurestii francia követ visszatért szabadságáról és tegnap kihallgatásra jelentkezett Petrescu-Comnen külügyminiszternél, akivel hosszasan tárgyalt.

„Freiwilliger Schutzbund“

A Reuter-ügynökség prágai levelezője megállapítja, hogy a szudétánémetek terrortól és arról panaszkodnak, hogy kényszeríteni akarják őket, hogy a kormány által előírt feltételeket elfogadják. A cseh hatóságok egészen titokzatos módon szervezték be a terrort. Ezzel szemben másik részről megállapítják, hogy a szudétánémetek rendelkeznek titkos szervezetekkel és ezek közé tartozik az ugyneveett „Freiwilliger Schutzbund“, amely valóságos rendőri szolgálatot végez és a rohamosztagos alakulathoz hasonlítható. Ennek a szervezetnek valamennyi vezetőjét a szudétánémet-pártból irányítják.

Prága hivatalosan jelenti...

Tegnap este a csehszlovák kormány hivatalos kommunikét adott ki a minisztertanács határozatáról és a következőket mondja:

— A csehszlovák kormány tárgyalásai a kisebbségi kérdésben augusztus 17-én nem vezettek eredményre, miután a tárgyaló felek között a csehszlovák köztársaság területén élő német kisebbség kérdésében nézeteltérések voltak. A Benes köztársasági elnökkel folytatott magánmegbeszélések során és a szeptember 5-iki ugyan-csak Benes elnök vezetése mellett folytatott értekezleten kialakult egy új terv, amit a csehszlovák kormány a legrövidebb időn belül közölni fog a szudétánémetekkel.

Henlein Konrad, a szudéta-németek vezetője ma Nürnbergbe utazott, hogy résztvegyen a német nemzeti szocialista párt kongresszusán. Henlein, mint tiszteletbeli meghívott vesz részt a hitlerista nagygyűlésen.

A szudéta-német vidéken a közeljövőben tartják meg a szudéta-német párt kongresszusát, amelyet a müncheni nemzeti szocialista nagygyűlés mintájára tartanak meg. A legutóbbi jelentések szerint a szudéta-németek nagygyűlését október 15-16-ikán hívják össze. A kongresszuson résztvesznek a német nemzeti szocialista párt vezető emberei is. Az előjelekből ítélve mintegy 200 ezer ember vesz részt a szudéta-német kongresszuson.

Prágai jelentések szerint Hodzsa Milan miniszterelnök ma kihallgatáson fogadta Asthon Gwatkint.

A News Chronicle úgy tudja, hogy Moszkva azt tanácsolta állítólag Prágának, hogy a szudéta-németek számára ne tegyen további engedményeket.

A francia katonai intézkedések

A belga minisztertanács hétfőn öt óra hosszat tanácskozott a nemzetközi eseményekről és ennek végeztével Spaak miniszterelnök kijelentette, hogy 8 napon belül egy vagy más irányban döntő fordulat áll be a belga külpolitikai helyzetben. Kijelentette a belga miniszterelnök azt is, hogy ő maga bizakodással ítéli meg a helyzetet.

Francia kormánykörökben nagy fontosságot tulajdonítanak a genfi eseményeknek és azt hiszik, hogy Genfben nagyfontosságú diplomáciai tanácskozások lesznek.

Az angol sajtó nagy cikkeket foglalkozik a francia katonai készülődések ügyével. A lapok azt írják, hogy

a Maginot vonalakat bezárták és bereteszelték.

A keletfranciaországi hadosztály, amely a Maginot vonal mögött az első vonal hadműveleteit fedezné, parancsot kapott a teljes készenlétre. Az itt állomásozó légi haderőket teljes létszámra emelték és végig az egész vonalon hadgyakorlatszerű mozdulatok folynak. Strassburgi jelentések szerint tegnap a városon keresztül vonult 15.000 főnyi marokkói csapat.

Párisi jelentések szerint a francia lapok is részletesen foglalkoznak a Daladier kormány intézkedéseivel. A félhivatalos Petit Parisien szerint a francia kormány rendszabályai csak normális óvintézkedések. A Jour munkatársa beszélgetést folytatott Daladier miniszterelnök környezetének egyik tagjával, aki megcáfolta a több korosztály behívásáról elterjesztett híreket.

A francia katonai intézkedések római jelentések szerint ott felháborodást keltettek. A római lapok szerint ezekre a katonai készülődésekre Németország semmiféle okot nem szolgáltatott. Ami a legutóbbi németországi fegyvergyakorlatokat illeti, ezekhez minden államnak joga van. Az olasz lapok szerint a francia katonai intézkedések azért történtek, mert valószínűleg Franciaország befolyást akar gyakorolni a közép-európai ügyekre.

A francia közvélemény helyesli és érthetőnek tartja a Daladier kormány által elrendelt katonai intézkedéseket, amelyeket normális óvintézkedéseknek mondanak, olyanoknak, amelyek nem lepheték meg Németországot. A sajtó nagyrésze azonban ugyanekkor helyesli, hogy a csehszlovák kormány messzemenő újabb engedményekre határozta el magát, kétségtelenül Anglia tanácsára.

A Havas ügynökség jelentése szerint Litvinov orosz külügyi népbiztos ma átutazott Varsón Páris felé, ahonnan Genfbe utazik népszövetségi tanács ülésére.

Ujabb részletek a Hodzsa-javaslatról

Prágából jelentik: Megerősítik azt a hírt, ami szerint a csehszlovák kormány teljes egészében elfogadta a szudéták karlsbadi nyolc pontját. Fenntartással csupán a nyolcadik ponttal szemben élnek. A csehszlovák köztársaságot zsupánásokra osztanák fel, amelyek területi önkormányzattal bírnának. A zsupánások közül három német lesz, egyik északon 800 ezer lakossal, a második délen, amely Csehországot foglalná magában 700 ezer lakossal, a harmadik német zsupánóság Mährisch Ostrau környékén terülne el mintegy 500 ezer lakossal. A miniszteri tárcák közül egyesek továbbra is a központi kormány hatáskörébe tartoznának, ezek között lesznek a külügy-, hadügy-, postaügy és államrendőrség. A karlsbadi követelések nyolcadik pontja az, amely megengedné, hogy a szudétánemetség a német bölcselést fogadja el.

Prágai jelentések szerint Benes elnök ma délután kihallgatáson fogadta Runciman lordot, majd később, fél 7 óra tájban Kundt és Sebekovsky szudétánemetséget pártvezérek jelentek meg a köztársasági elnökkel, akivel hosszabb ideig tanácskoztak.

A szudétánemetséget vezető köréből közlik, hogy a pártnak még nincs tudomása arról, hogy a prágai kormány elfogadta volna a 8 karlsbadi pontot. Hangsúlyozzák, hogy a prágai kormány sem az ugynevezett harmadik, sem pedig a negyedik javaslatot nem mutatta be a párt vezetőinek. A külföldön e tekintetben elterjesztett valamennyi hír valószínűleg csak agitációs célokat szolgál. A cseh estilapok jelentéseivel szemben a szudétánemetséget tárgyaló küldöttségét eddig nem hívták meg sem a miniszterelnökhöz, sem pedig a köztársasági elnökhöz és nem nyújtották át nekik a prágai kormány javaslatát. Mindössze annyi tény, hogy kedd este folyamán a szudétánemetséget küldöttsége tárgyalásokat folytat.

Az angol fővárosban nem keltett meglepetést, hogy Hitler mai müncheni beszéde nem érintette Csehszlovákiát, mert itt tisztában vannak azzal, hogy a német birodalom vezére bevárja az utolsó pillanat fejleményeit, mielőtt megtenné nagy figyelemmel várt müncheni kijelentését.

Állítólag népszavazást követel Hitler

A Press Associated értesülése szerint, ha a megbeszélések a jövőhéten sem hozzák meg az eredményt, akkor

Hitler népszavazást fog követelni a szudéták számára.

A lapok jelentései szerint a prágai kormány végső ajánlatának minősíti a jelenlegi javaslatot. A szudéták magatartását a jelen pillanatban nem lehet

ismerni. Londonban nem tévesztik szem elől, hogy Henlein lényegileg alig engedett eddig valamit a karlsbadi követeléseiből. Ilyen körülmények között Londonban úgy fogadják össze a helyzetet, hogy a legújabb csehszlovák javaslatok a feszültség némi enyhülését idézték elő, de a helyzet mégis válságos és az is marad mindaddig, amíg Hitler nem jelenti be a döntést.

A Reuter ügynökség szerint a csehszlovák kormány legújabb javaslata a következő elveken nyugszik: Prága elismeri a szudétánemetségek területi önkormányzatát, a szudéták teljes jogegyenlőségét a csehszlovák állam keretein belül és a német nyelv, mint hivatalos nyelv egyenjogúságát a szudéta területeken.

Üdvözlő táviratot kapott Dragomir kisebbségi főkormánybiztos a német nemzetiségi csoportok uniójától

Bucureştiből jelentik: A kisebbségi főkormánybiztoság közli, hogy a mai naptól kezdve szeptember 15-ig minden kihallgatás szünetel. Silviu Dragomir dr. kisebbségi főkormánybiztos mindaddig nem fogad senkit kihallgatáson, míg a szenátus épületében berendezett hivatali helyiségek el nem készülnek.

Silviu Dragomir dr. kisebbségi főkormánybiztos az augusztus 30. és 31-ikén Revalban ülésezett európai német nemzetiségi csoportok uniójától a következő táviratot kapta:

— Főkormánybiztos ur!

— Az európai német élnikai csoportok uniója Henlein Konrad elnökletével Revalban tartotta kongresszusát, amelyen a romániai német népcsoport képviselőjének, Hedrich Hans dr.-nak javaslatára megragadja az alkalmat, hogy önt működésének kezdetén tiszteletteljesen üdvözölje. Felelősségteljes munkájához sok sikert kívánunk, amely hazája és a romániai német nép javára váljék.

KONNERTH HANS dr., alelnök, Lengyelország.
WERNER HASSELBLATT, Észtország.

Serédy Jusztinián magyar hercegprímás megbélyegzi a gyűlölködő faji politikát

Esztergomból jelentik: Tegnap a katolikus munkások szövetsége nagyszámú küldöttséggel üdvözölte Serédy Jusztinián hercegprímást. A hercegprímás a küldöttség előtt komoly intő beszédet tartott, amelybe befoglalta a most Magyarországon folyó faji háborúról alkotott véleményét. Kifejtette, hogy a magyarságot nem lehet kisajátítani és politikai fegyvernek használni. Akik

ezt teszik, elfelejtik, hogy Szent István, akinek pedig magyar létüket ők is köszönhetik, nem ismerte az idegen anyanyelvűek, vagy fajuk gyűlöletét. A nagy király minden magyarországi lakosnak megélhetést és munkát akart biztosítani, mert egy ország fejlődése azt követeli, hogy mindenki munkát és kenyeret kapjon az ország keretein belül.

Halálos végű gázolás a szentannai vasútállomás közelében

Szentannáról jelentik: Halálosvégű vonatgázolás történt az Aradmegyében levő Szentanna község vasúti állomás közelében. Zimmermann János módosabb szentannai birtokos a megdöbbentő tragédia áldozata, akit akkor gázolt el az Arad felé haladó szerelvény, amikor a 85 éves ember szőlőjébe akart menni.

Zimmermann János gyalog vágott neki a szentannai házától mintegy kilométerre fekvő szőlője felé vezető útnak. Délelőtt egy negyed tíz óra volt, amikor az aggastyán a szentannai állomástól mintegy ötszáz méterre fekvő vasúti kanyarnál át akart haladni a sínpáron. Az erős kanyar miatt nem láthatta a robogó szerelvényt, amelynek vezetője előírás szerint jelzéseket adott le, de a gyengén halló birtokos nem hallotta meg. Így következett be azután a szerencsétlenség, amelynek Zimmermann János áldozatul esett. A kanyarból kikerült vonat vezetője már csak az utolsó pillanatban vette észre a sínpár között levő életkorú gazdálkodót.

erős sipolással igyekezett figyelmeztetni a gyalogjárót a közelgő veszélyre, de az hiábavalónak bizonyult. A mozdonyvezető fékezett is, de a távolság rövidsége követ-

Hogyan került a vasúti szerelvény kereke alá az idős Zimmermann János szentannai földbirtokos

kezében a katasztrófát már nem lehetett elkerülni. A mozdony egyik ütközője elkapta a szerencsétlen sorsu embert, amely a sínekre zuhant és

a mozdony kerekei ballábát és karját levágták.

Az életveszélyes sérülések következtében Zimmermann János rövid, de kínos szenvedés után meghalt.

CORSO: Ma premier! Jegyelővét d. e. 11-től. Tel.: 2065

Oriási! Orosz film! Hatalmas! Oroszország reformátorának, legnagyobb cárijának

Nagy Péter cár-nak hősi élete.

Főszereplők: N. SIMONOV, N. CERCA-SOV, M. JAROV, A. TARASOVA.

Tolstói regénye. Uj Paramount hirdető!

URANIA: 5, 7.15, 9.30.

Olcsó helyárrakkal!

Lehetővé tettük mindenkinek, hogy láthassa és urala láthassa a filmművészet legesodább alkotásait

Walewska grófnő

Napoleon nagy szerelmének, síksége nek, hódításainak és bucsójának megragadóan hatalmas rejtárásá, az isteni GARBO és CHARLES BOYER élményszerű alakításában.

A másodosztályu marhahus kivételével valamennyi hus-ár emelését indítványozza az ármeghatározó bizottság a polgármesternek

Valószínűleg 2-4 leiel drágul a sertéshus, 1 leiel emelkedik a marhahus és az elsőosztályu borjúhús, 3 leiel a szalonna, 2-2 leiel a háj és szalonna, valamint a másodosztályu borjúhús ára. — Tizenkilenc leiről tizennyolc leire csökkentik a másodosztályu marhahus árát

Kedd délutánra ülésre hívták össze a városi ármeghatározó bizottságot, amelynek tagjainak arról kellett határozniuk, hogy a legutóbb hozott saját döntésük elérére felelő-e a husárakat, vagy pedig ezuttal is elutasító magatartást tanúsítanak a husiparosok ezirányú kérése iránt. Az ülésen Berzovan Ioan, városi főszámvevő elnökölt, kivüle pedig a következők vettek részt: Brancoveanu városi főállatorvos, Voiteceanu Ioan, a város gazdasági hivatalának vezetője, Păcuraru Brutus, kereskedelmi és iparkamarai főtitkár, Parva Ioan, mint a munkakamara megbízottja, Deteșan Ioan rendőrtiszt és Chirila nyugalmazott főszolgabíró a fogyasztók képviselőjében, míg a husiparosokat Tomits Pál, a szakmai szindikátus elnöke, Czomor Péter vezetőségi tag és Priban szindikátusi titkár képviselték.

Miután az elnök ismertette a husiparosok által az árak emelésére vonatkozóan benyújtott kérelmét, Czomor Péter tájékoztatta a bizottság tagjait arról, hogy milyen indokok alapján kéri a husiparosok a drágítást. Rámutatott arra, hogy a közelmúltban vegyesbizottság járt a megye néhány községében, ahol az élőállat-árakat vizsgálták meg a falusi piacokon. A bizottságban — mint már annak idején megírtuk — a husiparosok képviselőin kivül Brancoveanu városi főállatorvos és Păcuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár foglaltak helyet. Helyszínén történt érdeklődés alapján a Vegyesbizottság megállapította, hogy a sertésárak a három községben 22-25 le körül mozognak, tehát meghaladták azt az árszínvonalat, amelynek figyelembevételével annak idején a husárakat Aradon megállapították. A husiparosok képviselőjének véleménye szerint az élő marha ára is emelkedett és ezért a drágításnak ebben a vonatkozásban való kiterjesztését is kérte.

Păcuraru Brutus kamarai főtitkár szólt fel ezután és megerősítette a Czomor Péter által előadottakat, viszont Deteșan Ioan rendőrtiszt a fogyasztók képviselőjében a legerélyesebben szembeszállt az áremeléssel. Kitérte és hangsúlyozta, hogy ez teljesen indokolatlan. Véleménye szerint csupán az export-sertés ára emelkedett kilonként 23-25 leire, egyébként továbbá is mérvadó a 19-23 leies átlagár, amelynek alapján annak idején a maximálás megtörtént. Különbösen is indokolatlannak tartja a fogyasztók képviselője, hogy amikor két héttel ezelőtt a kereskedelmi és iparkamara véleményezése alapján elutasították a husárak emelésére vonatkozó kérést, most éppen a kamara megállapítá-

sai alapján történjék az emelés. Deteșan Ioan azt kérte, hogy a husiparosok előterjesztését teljes egészében utasítsák vissza.

Az elnök felszólítására Czomor Péter ismertette ezután az árak emelését célzó összegszerű indítványt, amely szerint a sertéshusnak 30-ról 34 leire, a zsirnak 36-ról 38-ra, a zsirszalonnának 29-ről 32-re, a hájnak 33-ról 36 leire való felemelését kéri. A marhahusnál az első osztályu hus jobb részeinek — szelet, vesepecsenye, rostélyos — 23 leiről 26 leire való drágítását, az egyéb elsőosztályu husoknak 23 leiről 24 leire való emelését, a másodosztályu marhahus árának 18 leiről 20 leire történő növelését indítványozták. A borjúhúsra vonatkozóan azt kérték a husiparosok, hogy ezt a husárut tegyék szabadforgalom tárgyává. Az elnök kérdésére, hogy mennyiért tudnák árusítani ebben az esetben a borjúhúst, a mészárosok képviselői kijelentették, hogy a pillanatnyi árat — a jelenlegi 31-33 leiel szemben — 32-36 leiben állapítanák meg.

Végül a bizottság tagjai rövid tanácskozás után elvben a husárak emelése mellett döntöttek,

azonban azzal, hogy a husiparosok számszerű indítványait nem mindenben teljesítik. A polgármester helyettes elé terjesztendő javaslatban a következő maximális árakra tesz indítványt a maximalizáló bizottság:

A sertéshúst az eddigi két minőség helyett három minőség szerint megkülönböztetve hozzák forgalomba, az eddigi 28-30 leies árral szemben 30 és 32, illetve 34 leiert. A zsir árát 36-ról 38 leire, a szalonna árát 29-ről 32-re, a háj árát 33-ról 36 leire emelik. A borjúhús új ára 31 le helyett 32 le, illetve 33 le helyett 34 le legyen, míg a marhahúsra vonatkozóan a következőképpen hangzik a javaslat: első osztályu marhából csak első osztályu hus árusítható ki, aminek bevezetésével és ellenőrzésével az állatorvosi hivatal bíznák meg. Az első osztályu hus árát 23 leiről 24 leire emelnék minden egyéb megkülönböztetés nélkül, viszont a másodosztályu hus árát 19 leiről 18 leire szállítanák le. A javaslat — amint a fentiekből is kitűnik, — a husiparosoknak a borjúhús szabadra tételére vonatkozó kérésme elutasítását indítványozza a polgármesternek.

Az ármeghatározó-bizottság határozatát a vonatkozó javaslattal már szerdán a polgármesterhelyettes elé terjesztik, aki előreláthatóan szombatra dönt a husárak emeléséről.

Az aradi rendőrség felhívása a bűnügyi nyomozások megkönnyítése érdekében

Hogyan kell a közönségnek eljárni a bűnügyek vagy szerencsétlenségek esetén

Az aradi rendőrkvesztura bűnügyi osztálya Stoichitoiu Constantin alezredes, csendőrpáncsnok és az aradi rendőrkvesztura páncsnoka, valamint Marcu Viorel rendőrtiszt, a bűnügyi osztály főnökének aláírásával utasításokat jelentetett meg, amelyeket a nagyközönség figyelmébe ajánl. A felhívás szövege az alábbi:

— A bűnügyi rendőrség nyomozása során, amelyet a tettesek elfogása érdekében folytat, valamint az igazságszolgáltatás által előírt szükséges bizonyítékok összegyűjtése alkalmával nagyon sok nehézséggel találkozunk azért, mert a nagyközönség ahelyett, hogy elősegítené a nyomozás menetét, megsemmisít fontos nyomokat és elhallgat értékes adatokat s ezért nagyon sok esetben a nyomozó közegek nem tudnak sikeres eredményt elérni.

Arra való tekintettel, hogy a rendőri hatóságok eredményes nyomozást végezhesse- nek, felkéri a lakosságot, hogy vegyék figyelembe az alábbi utasításokat valamennyi bűnügyi esetről, öngyilkosságnál, halálosvégű közlekedési balesetknél, kisebb közlekedési és munkaszerencsétlenségeknél, lopásoknál, betöréseknél, stb.

1. Valamennyi bűnügyi eseményt hozzák a legközelebbi rendőri kirendeltség vagy rend-

őrszem tudomására a felfedezéstől számított leggyorsabb időn belül.

2. A legszigorubbán tilos bárki részére, hogy a tett színhelyét megközelítse, vagy éppen ott tartózkodjon a hatósági közegek megérkezése előtt.

3. Tilos a bűneset színhelyén a tárgyakhoz, mint például butorokhoz, ablakokhoz, ajtókhöz, stb. nyulni.

Ajánlatos: 1. Sértetlenül megőrizni bármilyen nyomot, pl. ujjlenyomatot, vérfoltot, stb.

2. Gondosan megőrizni a legjelentéktelenebbnek látszó tárgyat is, pl. cigarettavég, hajszál, ételmaradék, stb., mert ezek fontos nyomot szolgáltathatnak a nyomozást végző közegeknek.

3. Az idézések vétele utáni legsürgősebb jelentkezés az illetékes rendőri hatóságok előtt, hogy ne késleltessék a nyomozás menetét.

4. A nyomozást vezető rendőrtiszt legrészletesebb tájékoztatása az esemény történéseivel kapcsolatban, tulásokba való becsátkozás nélkül. Csakis pontosan a tényállást kell említeni és külön feltüntetni azt, amiről hallásból értesült.

5. Senki sem hallgathatja el a gyanúsítottak

kilétét, még akkor sem, hogyha a legközelebbi hozzátartozójáról lenne szó.

6. Ne alkalmazzanak szolgálót és általában semmiféle személyzetet anélkül, hogy az állástkereső kilétét meg ne érdeklődtek volna a rendőrség bűnügyi nyilvántartójában arra vonatkozóan, hogy nem állnak-e körözés alatt, vagy nincsenek-e gyanúsítva valamilyen bűncselekménnyel.

7. A sofförök, autbuszkalauzok, bérkosztok, a szállodai személyzet, pincérek, és mindazok, akik vendégekkel foglalkoznak, kötelesek figyelemmel kísérni utasaikat, illetve vendégeiket és ha gyanusnak találják őket, úgy értesíteniük kell a rendőrséget. Ugyancsak közölniük kell a rendőrséggel azt is, ha általuk ismert, körözés alatt álló egyén hollétéről tudnak.

8. Mindazokat, akik tudatosan megszegik a fenti utasításokat, vagy pedig szándékosan elhanyagolják azokat, az elkövetett bűneseteknél a tettes büntetésének tekintik és ezen a címen előírást indítanak ellenük.

Felülvizsgálják azok helyzetét, akik forgalmiadómentességet élveznek

A pénzügyminiszter elhatározta, hogy elrendeli mindazon vállalatok helyzetének felülvizsgálását, amelyek forgalmiadómentességet élveznek. Mint ismeretes, a múlt év október 28-ikán megjelent törvény 9-ik szakasza korlátozta azon vállalatokat, amelyek forgalmiadómentességet élvezhetnek és megállapította a mentesség új feltételeit. A most elrendelt felülvizsgálat során elsősorban azt kívánják megállapítani, hogy az érdekelt vállalatok megfelelnek-e az említett törvény által előírt feltételeknek.

Tíz óra 15 perckor indul ma délelőtt a sportvonat!

A sportvonat ma, szerdán a prospektusban megadott menetrend szerint fog indulni. Eszerint a vonat Aradról pontosan 10.15 perckor, tehát egynegyed tizenegy órakor indul s Budapest nyugati pályaudvarra érkezik 16.30-kor. Viszont Budapestre szeptember 13-án, kedden 13.00 órakor indul ugyancsak a Nyugati pályaudvarról és Aradra érkezik este 20.50 órakor.

Az utasoknak az állomáson nem kell semmit sem lebélyegeztetni, hanem egyszerűen csak be kell szállni a résztvevői jegyükön feltüntetett számú vagonba. Arra vigyázzon mindenki, nehogy a rendes budapesti gyorsba szálljon, mert a „Sportvonat” különvonat lesz, amelyen csak azok az utasok utazhatnak, akik a sportvonatra beiratkoztak.

Utazzon

Földközi-tengeren

és a Dalmáciai partokon

(Constanța—Velece)

szeptember 15-én

a „Lovcen” luxushajóval

Heti kirándulások Istanbul-ba

Prospektusok és információk:

„ORT” Organizația Româna de Turism
București, Calea Victoriei 70.
Tim șoara I. ker., Strada Venetia 2.

A „POPOLO D'ITALIA”

egyik augusztusi számában cikk jelent meg, melynek informátora a vajó tények ellenére félrevezetni kísérelte meg a nagy olasz lap olvasótáborát az ARADI KÖZLÖNY politikai állásfoglalásáról, eszmei célkitűzéseiről, munkatársairól és azok mentalitásáról; továbbá arról a hivatásról, amelyet több, mint félszázadév óta az erdélyi magyar közéletben betöltünk. Mindenütt, ahol az Aradi Közlönyt ismerik, igen jól tudják rólunk az arra illetékesek, hogy mi mindig, minden körülmények között a magyar szellemi élet, a kulturális és népi értékek szószólói vagyunk és ha politikai, közlebről pedig: külpolitikai kérdésekkel foglalkozunk, mindig gondosan ügyeltünk arra, hogy tárgyilagosa maradjunk és ne lépünk túl semmilyen vonatkozásban a tájékoztatás, az ismeretterjesztés, a világos helyzetkép-nyújtás kereteit. Mégis, adódhatott a helyzet, hogy tudomásunkon kívül személynél érdekek babér-vadászatának eszközeül szemeltek ki bennünket, mint ahogyan most is megtörténhetett, hogy akadt itt, városunkban egy ember, aki nem riadt vissza az olasz közvélemény egyik reprezentáns sajtóorgánumának félrevezetésétől sem, csak hogy olcsó politikai babérokra próbáljon szert tenni hazájában.

Távol áll tőlünk minden szándék, hogy bármilyen viszonylatban is politikai vitára álljunk ki ezúttal, vagy polémiát folytassunk. Az igazságnak, a tárgyilagosságnak és nem utolsó sorban pedig önértékünknek tartozunk azzal, hogy leszögezzük, miszerint a POPOLO D'ITALIA-t, Vito Mussolini nagytekintélyű lapját a mi munkánk és célkitűzéseink felől félrevezették. Az Aradi Közlönyt mindenkor fenntartotta magának azt a jogot, hogy olvasóközönségét a lehető legsokoldalúbb módon tájékoztassa a világ eseményeiről, a világsajtó híradásairól és erkölcsi kötelességünk, hogy az eseményeknek minden oldalát lehetőség szerint megvilágítsuk. Minden arra illetékes fórumra törekszünk, hogy se pártkasszától, de senki másától sem pénzt el nem fogadtunk, se jobbról, se balról és visszatartunk minden erre célzó rágalmat, bár ez a tájékozott közvélemény előtt amenny sem talál hitelre. Tiszta lelkiismerettel valljuk, hogy az ARADI KÖZLÖNY anyagilag teljesen független kisebbségi magyar sajtóorgánum, amelyet a maga megszabott egyenes útjáról nem térít el se hízelgés, se a pénz „varázsa”, mégkevésbé a rágalmozás. Több, mint félszázadéván át dolgoztunk a közügyekért s ha külpolitikai tájékoztatásunk szolgálatát éppen olasz részről kívánják kifogásolni bárki, úgy rendelkezésére állanak ma is többek között az olasz—abesszin háborúról írott cikkeink, amelyekből éppen az itt-élt olasz polgárok állapíthatják meg a mi teljes tárgyilagosságunkat.

Am nincs szükségünk se tanúságra, sem indoklásra, csupán az igazság tárgyilagosságára. Ezt megköveteljük önmagunktól, tehát elvárjuk a legteljesebb mértékben másoktól is. A POPOLO D'ITALIA vezető-szerkesztője győződjék meg róla a legjobb lelkiismerete szerint, hogy rosszhiszeműen félrevezették és megtévesztették s ez olyasmí, amelyet az olasz nemzet lovagiassága és erkölcsi érzéke mindenkor mélyen elítélt. Amidőn ezt a tényt itt, a mi nyilvánosságunk előtt leszögezzük, ismételtén csak tárgyilagosságunknak teszünk eleget, amely az igazságból fakad és az igazság, a sajtó örökéletű, legmagasabb eszmei és erkölcsi ideálja marad.

Megszigorítják a vámvizsgálatot

Bucurestből jelentik, A Banca Națională kérelmére a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy minden egyes határállomáson a legszigorúbb vámvizsgálatot tartanak azok között az utasok között, akik elhagyják az országot, mert a Banca Națională tudomására jutott, hogy számos utas a megengedettnél több valutát vitt ki a külföldre.

Johann Strauss: A DENEVÉR

Tündöklő zenei élmény: „A DENEVÉR”

Calinescu bel- és közoktatásügyi miniszter nagyszabású beszéde a tanítókhöz

Az ország tanítói — mint beszámoltunk róla, — a napokban tartották meg a huszonhetedik nagygyűlésüket, amelyen Calinescu Armand belügyminiszter, helyettes közoktatásügyi miniszter elnökölt. A tanítók országos nagygyűlése a Fekete-tenger partján, Constanában, a gyönyörű kaszinó-épület dísztermében folyt le.

Calinescu Armand minisztert ünnepélyesen fogadták a constantai állomáson. A zászló díszbe öltöztetett állomáson N. Ottescu tengervidéki királyi helytartó, Gherontie, tomiși görög keleti püspök, Spirea ezredes prefektus, C. Florescu polgármester és a helyi polgári, katonai hatóságok képviselői jelentek meg. Calinescu belügyminiszter, aki D. V. Tomi államtitkár és Ion Manolescu tábornok társaságában érkezett, melegen üdvözölte az állomás épületben összegyűlt hatósági személyeket és a kongresszusra érkezett tanítók tömegét, akik ugyancsak testületileg megjelentek a fogadtatáson. Miután a constantai országos parancsnok üdvözölte a vendégeket, egy országosleányka virágcsokrot nyújtott át a miniszter vendégnek.

„A tanítók többé nem politizálnak...”

— Két indító okom volt, hogy elfogadjam az Önök meghívását, — mondotta, — Először is, most egy testület kapcsolódik az új rendszerbe, mondhatnám úgy is, hogy egyetlen közmegegyezés sem felelhet meg maradék talánabbal az új alkotmány szellemének.

— A klub-harcok helyett — mondotta, — a szakmai munka felmagasztalása és az alkotó munka következik. — Ime ezért hiszem én, hogy e testület kapcsolódik a legmegfelelőbbben az új, következő korszak szelleméhez.

— Másodsorban azért is jöttem, hogy a tanítók saját miniszterüktől hallhassák a problémák feltárását s felfogását. — Mindannyian az ország felsőbbrendű érdekeit kell, hogy szem előtt tartsuk. Manapság a személy már nem önmagáért kell küzdjön elsősorban, hanem az államért.

Ezután hangsúlyozta, hogy a tanító a társadalom egyik legfontosabb munkása s így mindent a köz szempontjából kell mérlegeljen. Feltárta, hogy a közelmúltban tanulmányozta át az elmúlt tanító-kongresszusok jegyzőkönyveit s ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a múltban a tanítók politikai tevékenységét is folytattak.

— Azóta nagyon sok idő telt el, minden megváltozott! — mondotta, — Talán egy évszázadnak is nevezhető, hiszen a helyzet teljesen átforgalmódott.

A kérdéssel kapcsolatban azután megállapítja, hogy a múltban a tanítók csak úgy remélhették az elhelyezkedést, ha valamelyik politikai párt tagjai voltak. Tehát a körülmények is kényszerítették a tanítókat a politika hullámverésébe.

A nagygyűlésen résztvevő tanítók lelkesen ünnepelték Calinescu belügyminisztert, amidőn a régi tarthatatlan helyzetet feltárva ígéretet tett arról, hogy a jövőben a tanítók pályafutása csak az egyéni értékektől és nem a politikai állásfoglalástól függ.

— A tanítók, — mondotta emelkedett hangon a miniszter, — többé nem politizálnak.

— Sem a hadsereg tagjai.

— És a bírói testület sem.

— E környezetben Önök jó társaságban vannak.

Ezután a miniszter tudomására hozta a gyűlés résztvevőinek, hogy a jövőben kizárják

A belügyminiszter és kísérete az állomás történet fogadtatás után azonnal a tengerparti kaszinó épületébe ment, ahol pontosan déli 11 órakor megkezdődött az ország tanítóinak kongresszusa. Mihail Vasiliu az országos tanítótestület elnöke emelkedett először szólásra és hangsúlyozta, hogy milyen nagy megtiszteltetés érte a tanítótestületet, amidőn a miniszter jelenlétével tüntette ki a nagygyűlést. Miután Armand Calinescu belügyminiszter elfoglalta az elnöki széket, N. Ottescu a tengervidéki királyi helytartó mondott beszédet:

— Mint a vidék királyi helytartója, — mondotta, — melegen üdvözölöm az összegyűlteket és jó munkát kívánok... Ezután hangsúlyozta a nap jelentőségét s rámutatott arra, hogy Armand Calinescu, mint tanár gyermeke, különösképen ismerheti a közoktatásügy fontosságát.

A beszéd elhangzása után Mihail Vasiliu, az országos tanítótestület elnöke emelkedett szólásra s utána Armand Calinescu nagyszabású beszéde következett:

azokat a tanító testületből, akik nem az új alkotmány szellemében dolgoznak a közért, vagyis a politikai utvesztőkbe tévednek. Kimélet nélkül eltávolítják azokat, akik nem felelnek meg a beléjük helyezett bizalomnak. Ezek után tudomásul adta, hogy gondosan tanulmányozta a felbukkant problémákat, amelyek két részre oszthatók: a tanító és az iskola fogalmával kapcsolódó ügyekre.

A tanító és az iskola

A legutóbbi törvények által leszállítottuk a korhatárt, — mondotta, — csak hogy a kiöregedettek élvezhessék a megérdemelt nyugalmat, másrészt, hogy hely jusson a fiataloknak is. Az érvényesülésnek egyetlen feltétele van: az érdem. Ezenkívül két kérdés foglalkoztathat különösképpen: a kezdő tanítók jobb fizetése, azután a tanítóképzésök széles, biztos alapú kulturális előkészítése. A tanfelügyelői állásokra pályázatot hirdetett a közoktatásügyi minisztérium és rendezte az áthelyezési kérdéseket is. Már kezdetben harcot indítottak az elemi iskolai tankönyvek drágasága miatt. Minden akadályt sikerült leküzdeni, hogy az iskolai év kezdetére olcsóbb legyen az „ABC”-s könyv, amely jóval értékesebb tartalmu mint a régi. A szegény gyermekek ellátására 10 millió lejt irányoztak elő, és a nem monopolizált könyvek árát sikerült 20 százalékkal csökkenteni.

— Mindezen rendelkezésekkel — folytatta Calinescu miniszter a beszédét, amelyet a jelenlévők lelkes és elismerő tetszésnyilvánítása szakított félbe, — a szegényebb néposztály felsegélyezését célozzuk, de ugyanekkor új légkört is teremtettünk. Ebben a pillanatban, amidőn itt felsorakoztattam a kormány gondoskodását, minden szívnek feléje kell fordulnia, aki a nyugalmat és békés munka lehetőségét megteremtette: Éljen II. Carol király!

A gyűlés résztvevői szünni nem akaró éljenzéssel üdvözölték az ország Uralkodóját és miniszterét.

Calinescu belügyminiszter szeptember 7-re a belügyminisztériumban megtartandó megbeszélésre hívta össze az összes vezértitkárokat. Ezen a megbeszélésen tárgyalják meg a közigazgatási törvény foganatosítási módszereit.

LIDA BAAROVA, HANS SÖHNKER: A DENEVÉR

Jókedv, Humor! Mólka: A DENEVÉR

Friedl Szepa, Hans Moser: A DENEVÉR

Mindenki filmje! CENTRAL 5, 7.15 és 9.30 órákor.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 Egy hónapra 70

A kantonok

A most folyó csehszlovákiai tárgyalások folyamán egyre gyakrabban vetődött fel a kantonális felosztás svájci mintájának terve és ezért érdekes megvizsgálni, hogyan néz ki Svájc kantonális rendszere és párhuzamot vonni a csehszlovákiai helyzettel. Svájc 22 kantonra van felosztva, amelyek önálló alkotmánnyal, parlamenttel és kormánnyal bírnak. A kantonok így maguk igazgathatják dolgaikat, de az összbiriodalmi alkotmány nagyon sok fontos feltételhez köti ezt. Az első feltétel, hogy a kantonok alkotmányát az összbiriodalmi parlamentnek kell jóváhagyni, a demokratikus és köztársasági formák szerint biztosítani kell a polgárok politikai jogait; hogy a kantonok lakosságának többségével el kell fogadtatni és ezt a többség bármikor megváltoztathatja. Svájc katonasága is egyrészt kantonális, másrészt biriodalmi csapatokból áll. Az egyes kantonok azonban legfeljebb 300 katonával rendelkezhetnek, amelyek a biriodalmi katonai kiképzésnek vannak alávetve. A kantonok maguk rendelkeznek területeik katonai eről felett és maguk nevezik ki tisztjeiket is, csak a törvényhozás van a biriodalmi parlament hatáskörében. A biriodalmi parlament maga dönt több fontos dologban, mint a forgalom, a vámok, a főiskolák, a bankjegykibocsátás, a polgári és büntető jog ügyében, a szociális törvénykezéshez kötelező előírásokat bocsájt ki stb. Végül is a svájci alkotmány minden polgárnak nemzeti és faji különbség nélkül biztosítja a demokratikus szabadságát, amelyet a kantonális kormányok sosem sérthetnek meg. Így néz ki tehát a sokat emlegetett kantonális rendszer, amelynek demokratikus szellemével mindenki egyetérthet.

— Közhivatali szünet lesz csütörtökön. Bucurestiből jelentik: Szeptember 8-ikán, Kisasszony napján az ország minden közhivatalában munkaszünetet tartanak.

— Tizenöt éves Jugoszlávia királya, II. Petár, Jugoszlávia ifjú királya, tegnap ünnepelte meg a tizenötödik születésnapját. Atyja néhai Sándor király gondos nevelésben részesítette. Már kora gyermekkorától kezdve kellett készülnie nagy feladatára, egy ország kormányzására. Modern nevelésben részesült és atyja mindig hangoztatta, hogy Petárnak éppen úgy kell dolgoznia, mint a többi osztálytársainak és nem szabad vele kivételet tenni. Nemcsak gyakorlati tárgyakra oktatták, hanem nyelvekre is. Anyanyelvén kívül tökéletesen beszél franciául, angolul, németül és oroszul. II. Petár királyt nagyon érdeklik a gépek és külön műhelye van, ahol dolgozik. Igen szereti a szabadban való tartózkodást és van saját kertje, amelyet maga gondoz és művel. Petár királyt születése napján egész Jugoszlávia melegen ünnepelte. Petár király születésnapja alkalmából óriási aranyu népünnepélyt rendeztek, melyen 250 ezer ember vett részt.

— Cadere Victor ideiglenesen a belgrádi román követség vezetését végzi. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium rendelkezése szerint Victor Cadere, a Dunavidék királyi helytartója szeptember 15-ig a külügyminisztérium rendelkezésére áll. Ideiglenesen a belgrádi román követség vezetését veszi át.

— Szeptember 14-én iktatják be Ottescu tengervidéki helytartót. Bucurestiből jelentik: Ottescu tengervidéki királyi helytartó ünnepélyes beiktatását szeptember 14-ére halasztották el.

— Uj palotába költözik a miniszterelnökség. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy a miniszterelnökség új helyiségbe költözik. A miniszterelnökség új helyiségei az Arc de Triumf-Diadalív környékén lesznek.

— Román küldöttség a nemzetközi ügyvédkongresszuson. Bucurestiből jelentik: A román fővárosból ma utazott el a román küldöttség a budapesti nemzetközi ügyvédkongresszusra. A román küldöttség: Constantin Ionescu, az ügyvédszövetség képviselője, Traian Dumitru Soimu és Iorgu Petrovici, az ország első ügyvédkamarájának képviselője.

— Október elsején kezdődik az idegen alattvalók ellenőrzése az országban. Bucurestiből jelentik: A Romániában élő idegen alattvalók ellenőrzése október elsején veszi kezdetét. Az ellenőrzés folyamán mindazok jelentkezni kötelesek, akiknek tartózkodási engedélyük 1938. december 1-én jár le, tekintet nélkül arra, hogy munkaadók, vagy alkalmazottak, vagy éppen semmivel nem foglalkoznak. A meghosszabbítás iránti kérvényeket folyó év szeptember 1—20. napjai között kell benyújtani a rendőrségen, illetve a szolgabirodágon. A kérvény beiktatásáról kapott elismervény 1938. december 31-ig az országban való tartózkodást igazolja.

Solimom Magda

— Akadémiát végzett zongoratanárnő növendékeket felvessz kezdőkől a legfelsőbb képzésig. Akadémiai vizsgákra előkészít, elméleti oktatást is nyújt. Jelentkezés bármikor. Str. Romul Velolu 24.

— Felfüggesztettek állásától egy teológiai tanárt. Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi miniszter felfüggesztette állásától Popa Augustint, a balászfavai görög katolikus teológia tanárát.

— Kiosztották a kisanant-körrepülés díját. Bucurestiből jelentik: Tegnap véget ért a kisanant repülőverseny, melyen a román repülők egyszerű eredményt értek el. Az első díjat Linder mérnök (IAR) nyerte, a második helyre Cocaslu mérnök került, a harmadik helyezett Ionescu urnó volt.

— A vasárnapi munka mellett szavaztak a temesvári borbélyok. A temesvári munkakamara egy vonatkozó miniszteri határozat értelmében felszólította a borbélyokat, hogy a vasárnapi nyitvatartás, illetve bezárás ügyében szavazzanak. A szavazás vasárnap délelőtt megtörtént. Százötvenkét borbély közül százharmincöt szavazott. Ezek közül százkilencen a vasárnapi nyitvatartás, tízenhatan pedig a vasárnapi munkaszünet mellett szavaztak. A munkakamaránál nyert értesülés szerint ezentul minden borbély saját maga dönthet afelett, vajjon üzletét vasárnap nyitva tartja-e, vagy sem. Ezt azonban közönségével a falra kifüggesztett írásbeli értesítéssel kell tudatni.

— Ioanaş Vasile szabadlábán. Ioanaş Vasile, volt gáji előljárót a temesvári tábla szabadlábára helyezte. Ioanaş ügyében a vizsgálatot Ionescu S. Petre vizsgálóbíró teljesen befejezte és vádiratában megállapította, hogy körülbelül tízezer leiről van szó, amelyet kis összegként felvett a gáji lakosoktól jogtalan módon. A temesvári tábla Păușești, volt szenátor, Ioanaş védőjének indokolása után eltekintett a volt gáji előljáró további fogvatartásától. Az ügy érdekessége, hogy kilencvenhét tanut idéznek be.

— Öngyilkos aradmegyei gazda. Kedd délelőtt jelentették az aradi ügyészségnek, hogy az aradmegyei Oborsia községben Cerb Ioan 58 éves gazdálkodó felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen.

Meglepetés

— Hogy nézel ki? Nem megmondtam, hogy az új ruhát vedd fel, ha iskolába mész!
— De anyukám, hiszen ez az új ruha!

— Amerikai körutrá hívták meg Mécs Lászlót. Newyorkból jelentik: Mécs Lászlót, a kitünő papköltőt amerikai előadó körutrá hívták meg. Egvébként most fordítják angolra verseit és néhány hét múlva a newyorki könyvpiacra megjelenik az első Mécs-kötet.

— A szentannai kerület új esperese. Temesvár. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök, Kräuter János mácsai plébánost a szentannai kerület esperesévé nevezte ki. Az esperesi tisztséget eddig Holj Ádám dr. volt szentmártoni plébános töltötte be, aki erről Réthátra történt plébánosi kinevezésével kapcsolatban lemondott.

— Ernst Glaeser író megfosztották német állampolgárságától. Berlinből jelentik, hogy Ernst Glaeser ismert író külön rendelettel megfosztották német állampolgárságától. Ezzel egyidejűleg még negyvennyolc német állampolgárságot törölték.

— Meghalt Berlinben Mardarescu tábornok. Berlinből jelentik: Mardarescu generális, volt hadügyminiszter, aki gyógykezelését véget a németországi Neuheimban tartózkodott, a mai nap folyamán a reggeli órákban meghalt.

— Aki betörőszerszámokat visel magánál. Tegnap este az egyik aradi detektív igazolásra szólított fel egy gyanús külsejű embert. Ez azonban nem tudta kellőképpen igazolni magát és ezért a központi rendőrségre kísérték és megmozgása során különböző betörő-szerszámokat találtak nála. Az őrizetbevevett aradmegyei származású fiatalember egyelőre tagad és azt vallotta, hogy a szerszámokat egy ismeretlen embertől kapta megőrzés céljából. A rendőrség folytatja ügyében a vizsgálatot és a nevé a nyomozás érdekében még nem hozzák nyilvánosságra.

BRUCKNER HELLA

angol órákat ad

Str. Sft. Gheorge 36 sz.

— Alkoholmérgezésben meghalt egy hétéves szatmári leányka. Szatmárról jelentik: A mentők egy eszméletlen állapotban lévő kisleányt szállítottak be a szatmári zsidókorházba. A kisleány: Lebovits Piroška, egy Dobó-uccai cipész mester hétéves gyermeke, rettenetes állapotban volt. Amikor az orvosok megvizsgálták, megdöbbenve állapították meg, hogy a leánykának erős alkoholmérgezése van. Azonnal kezelésbe vették és gymormosást alkalmaztak. Az elfogyasztott nagymennyiségű alkohol azonban ekkorra már úgy felszívódott a gyermek szervezetébe, hogy az orvosok minden erőfeszítése hiábavaló volt, mert Lebovits Piroška hajnalra, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. A kórház igazgatósága természetesen az esetről azonnal értesítette az ügyészséget, ahonnan utasították a rendőrséget, hogy a rejtélyes mérgezés körülményeit nyomozza ki. Az ügyészség rendelkezése a holttestet a hullaházba szállították, ahol a hatóság orvos felboncolja.

— Kézrekerült egy rovottmúltu katonaszökevény. Az elmúlt éjszaka folyamán az aradi központi rendőrség detektívjei elfogták Mészár Sándor 24 éves rovottmúltu Nagyzerind községbeli lakost. Mészár Sándorról kiderült, hogy jelenleg is körözés alatt áll és egy évi jogerős ítéletnek letöltése végett elfogató parancs van ellene. A rovottmúltu betörő katonaszökevény is.

— RENDELKEZÉS AZ IPARI KÉMKEDÉS ELLEN. A Rador jelenti Bucurestiből: A nemzetgazdasági minisztérium az ország összes iparvállalatainak tudomására hozza, hogy senkinek és semmiféle formában nem adhatnak ki adatokat vállalkozásukra vonatkozólag, ugyszintén nem engedhetik meg technikai berendezésük megtekintését csak azoknak, akiknek erre a nemzetgazdasági minisztérium részéről külön engedélyük van.

— Éles Simon ravatalára szánt koszorúmozgáltás címen az aradi izr. Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Dénes Izidor 100 lei, Orbán Ába 100 lei, Geller Ödön 200 lei, Schwartz Hermann és Adolf 200 lei, Spitz Tivadar 100 lei, Spitz Sándor 100 lei, Pető Tibor, Temesvár 100 lei, Éliász Jakab, Gáj 200 lei, Munczer N. 100 lei, Kaufmann Lajos 100 lei, Kálmán Adolf 200 lei, Dános Gyula 100 lei, Szenes és Schwartz 200 lei, Szántó Ferenc 100 lei, Hertzka Ármán 200 lei, Malrovitz Emil 100 lei, Aradi szállítók 1300 lei, Braun Gusztáv 100 lei, dr. Sebestyén János, Borosjenő 300 lei, Nagy Adolf 100 lei.

Már a kéményseprőknek sincs szerencsájük...

Fizetésemelést kérnek a városi kéményseprők, mert jelenlegi jövedelmükből nem tudnak megélni

Kétezeröttszáz leies jövedelem mellett a belvárosban kell lakniok és telefont kellene felszereltetniök lakásukba

Ha a közmondásoknak igazuk lenne, Arad polgármesterét ma nagy szerencsének kellett volna érnie: nyolc kéményseprő, Aradváros nyolc kéményseprőkerületének vezetői keresték fel Rîșcuția Moise polgármesterhelyettes. Ezek a kéményseprők azonban nem szerencsét szállítottak a polgármesteri asztalhoz, hanem panaszait terjesztették elő és fizetésemelést kértek. Elmondották a kéményseprők, hogy a 2500 leies netto fizetésből nem tudnak megélni, különös tekintettel arra, hogy a szabályrendelet értelmében kerületeikben kell lakniok, ami a lakbéreket megdrágítja. Annak igazolására, hogy milyen gyengén fizetik munkájukat és, hogy milyen fonák helyzet adódik ennek következtében, megemlítették azt is, hogy a szabályrendelet arra is kötelezi a kéményseprőmestereket, hogy lakásukba vezessék be a távbeszélőkészülékét. Ezt pedig 2500 leies netto fizetésből nem tehetik meg. Rîșcuția Moise polgármesterhelyettes meghall-

gatta a kéményseprőmesterek ezirányú előterjesztését, akik a fizetésemelési iránti kérelemhez hozzáfügték azon panaszukat is, hogy a kerületenként hozzájuk beosztott 2-2 segéd munkás munkabeosztását és munkájának irányítását nem tudják kellőképpen ellátni, mert a jelenlegi rendszer következtében fegyelmegtelenység uralkodik. A segédek — a panasz szerint, — nem teljesítik az utasításokat és állandóan arra hivatkoznak, hogy ők a város alkalmazottai és így a kerületi mesterek nem adhatnak számukra utasítást. Különben a segédek is elégedetlenek a fizetéssel, ami számukra 2300 leies havi jövedelmet jelent. A polgármesterhelyettes ígéretet tett arról, hogy az előterjesztett kérelmet alaposan tanulmányozza és a lehetőséghez mérten úgy készíti el a vonatkozó költségvetést, hogy a kéményseprők nehéz és felelősségteljes munkáját jobban fizethesse a város.

— Vulpe Stefan, volt temesvári munkakamara elnök is szabadlábba került. A temesvári ügyvédségi fogházat tegnap ismét egy előzetes letartóztatásban levő fogoly hagyta el. Ezúttal Vulpe Stefan, a munkakamara volt elnöke került szabadlábba, miután a táblai vádтанács nem találta szükségesnek további fogvatartását.

— Házasság. Bensőséges családi ünnepség színlelye volt vasárnap délelőtt — amint arról már megemlékeztünk — az aradi zsidó leányárvažáz. Az itt vasárnap tartott esküvőről szóló hírnökben sajnálatos tévedés került és ezért azt az alábbiakban helyesbítjük: Gellmann Margit, az árvažáz volt növendéke tartotta esküvőjét Pollák Györggyel. Az esküvőn zsufolásig megteltek az árvažáz termei és szobái a vendégekkel, akik szerencsekívánataikkal halmozták el az ifju párt.

— Csobod János hazaérkezett.

— A nagylaki iparos ifjuság nagysikerű működő vendégzereplése Kiszén. A nagylaki iparos leánykából és fiúkból alakult működővédő gárda a napokban az Iparos Otthonban nagysikerrel lejátszott előadásukat az „Ida regénye” 3 felvonásos vígjátékot, most a kisjenői Iparos Kör meghívására megismételte, frenetikus sikerrel. Az előadást, kisjenői jelentés szerint, nagyszámú közönség nézte végig és a kiránduló-ifjuság tagjait viharos tapsok egész áradata vette körül. Az előadott darab nagy sikere Honti Pirikét illeti, aki fáradságot nem kímélve, tudása legjavát adta a rendezés és betanítás munkájában. A nagylaki kirándulónak nem csak a siker hozott felejthetetlen napokat, hanem a végtelenül példás és figyelmes fogadtatás is élénk emlékezetükben él, ami a kisjenői Iparos Kör részéről érte őket.

— Az „Asociația Generală a Pensionarilor CFR, filiala Arad” (Cal. Bihorului 11.) értesíti mindazokat a CFR és volt ACSEV nyugdíjasokat, akik a CFR palatájában kapják illetményeiket, hogy ebben a hónapban a nyugdíjak fizetése az alábbi sorrendben történik: szeptember 8-án, csütörtökön reggel 8 órától 12-ig és délután 4-étől 8-ig a CFR nyugdíjasok illetményét fizetik. Ezek közül is csak 250-estől az 520-as sorszámig fizetik a nyugdíjasokat, míg pénteken 8-12-ig az 1-250-es sorszám közötti CFR nyugdíjasok illetményét fizetik ki. Délután 4-étől 8-ig a volt ACSEV nyugdíjasok kifizetésére kerül sor, míg szombaton 8-12-ig azokat fizetik ki, akik a fenti időpontban nem kapták meg nyugdíjukat.

— A „Societatea Pensionarilor Publici și Particulari din Județul Arad”, Str. A. Mocioni No. 12. — A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj Egyesülete értesíti tagjait, hogy a f. évi szeptember havi nyugdíjat a következő napokon fizetik ki: F. hó 8-án, csütörtökön a CFR és MÁV nyugdíjasok 251. számtól végig, F. hó 9-én, pénteken délelőtt az 1. számtól 250-ig. Aznap délután és f. hó 10-én szombaton délelőtt az ACSEV nyugdíjasok. Szombaton, f. hó 10-én délután 4 órakor választmányi ülést tartunk, amelyre annak rendes- és póttagjait meghívjuk. Mindazon tagok, akik az 1939. évi szabadjegyeket még nem rendelték meg, legkésőbb f. hó 9-én és 13-án (péntek és kedd) délután a hivatalos órák alatt hozzák el magukkal a nyugdíjkönyvet és carnettekét. Végül figyelmeztetjük tagjainkat, hogy minden egyes carnetre f. hó végéig legkésőbb kötelesek a II. oszt. carnetre 30.—, a III. oszt. carnetre pedig évi 20.— leies biztosítási bélyeget tétetni, mely nélkül október hó 1-étől a carnettel nem utazhatnak. A bélyegek csak vasúti pénztárnál szerezhetők be. Az elnökség.

Eltűnik az ócskapiac...

Coșoiu Romuaid dr., az aradvárosi egészségügyi szolgálat kitűnő vezető főorvosa, aki erélyes kézzel irányítja az egészségügyi hadjáratot, elhatározta az aradi ócskapiacnak mai formájában való felszámolását. A főorvos közbenjöttére legutóbb az Arenei térről a közeli villanegyed egyik mellékúcjába helyezték át az ócskapiacot, de az egészségügyi hivatal megállapítása szerint ez az új hely sokkal alkalmasabb még, mint az előző volt. Ezt az uccát, amelyben kövezet sincs, szinte lehetetlenség tisztántartani, ami csak hozzájárul az ócskapiac közegészségre káros jellegének fokozásához. Eppen ezért a főorvos úgy döntött, hogy teljesen eltünteti az ócskapiac intézményét, ami véleménye szerint különösen most, amikor járványszerűen előforduló tüdő- és vérhas megbetegedések egész sorát tartják nyilván, valószínűleg melegeggyá a járványos betegségeknek. Teljességgel ellenőrizhetetlen, hogy ki és milyen holmik árul a piacon, amelyek tisztántartása lehetetlen. Előfordulhat, hogy ragályos beteg ruháját hozzák forgalomba az alkalmi ócskások, nem beszélve arról, hogy az ócska színhelyét és környékét elerzi a szék. Ezeknek a megállapításoknak alapján a főorvos indítványt terjesztett Rîșcuția Moise polgármesterhelyettes elé arról, hogy a város tiltsa be az ócskapiacot. Régi holmi eladása ezentúl csakis zárt helyiségekben történhetik, ahol a tisztasági követelmények betartása ellenőrizhető. Szó lehet arról is, hogy zárt, megfelelő módon felszerelt, aszfaltpadozott helyiségben piac formájában is engedélyezik az üzletet, de mai formájában való fenn tartása lehetetlenség.

A városi főorvos indítványa alapján valószínűleg már a közeljövőben betiltják az aradi ócskapiacot. Kétségtelen, hogy megszűntetésével egy szín tűnik el a város életéből. De legalább ennyire kétségtelen, hogy kétezeröttszáz leies havi jövedelmük mellett a városi főorvos indítványa alapján valószínűleg már a közeljövőben betiltják az aradi ócskapiacot. Kétségtelen, hogy megszűntetésével egy szín tűnik el a város életéből. De legalább ennyire kétségtelen, hogy kétezeröttszáz leies havi jövedelmük mellett a városi főorvos indítványa alapján valószínűleg már a közeljövőben betiltják az aradi ócskapiacot.

— Az öltöző varázsmestere. A kulisszák világról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a „Déliab” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádió műsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovaot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Csillárok és rádiók

gyári áron részletfizetésre

Sándor Iván & Comp.

cégnél, Arad, Bul. Reg. Maria 18. Tel. 11-32.

A Sport és Kritika rendkívüli kiadása a belgrádi válogatott mérkőzésre való tekintettel, szerdán reggel rendkívüli kiadásban jelent meg és helyszini tudósítás alapján részletesen beszámol a válogatott mérkőzésről, ugyszintén számos aktuális sporteseményről foglalkozik. Minden előrusítóhelyen kapható.

Eltették Éles Simont

Városunk társadalmának impozáns részvéte kísérte utolsó útjára néhai Éles Simon nyugalmazott járásbíró, akinek népszerű és rokonszenves alakja évtizedeken keresztül valósággal hozzá nőtt Aradhoz. A temetési szertartáson nemzetiségi, faji és vallási különbség nélkül megjelentek Arad vezető intellektueljei, de ott voltak a névtelenek tömegei is, akik valaha „jó bíró” szívvvel telített emberséges igazságtevésében részesültek. Már jóval 6 óra előtt feketélt a gyászoló sokaságtól a régi zsidó temető halottas háza előtt felállított ravatal körülötti térség. Hat órakor kezdődött meg a gyászszertartás Weisz Sándor főkantör gyászzenekével, majd a templomi énekgyászdalai után Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi lépett a szónoki emelvényre.

— Az örök Bíró előtt áll most küzdelmes életpályája befejezése után Éles Simon, aki nem a törvény rideg betűin keresztül mérte az igazságot és szolgáltatta a jogot, hanem humanizmus és lélek fűtötte minden bírói ténykedését, — mondotta többek közt a főrabbi és a gyászoló közönség sokrétűsége bizonyítja, hogy itt, a halál küszöbén egy érdemes élet elmúltával az igazi megbecsülés felül emelkedik minden megtévesztő és gyűlöletre tanító „modern” eszmearámláton.

A főrabbi beszéde után a nyitott sírhoz vitték Éles Simon koporsóját.

A gyászoló közönség soraiban a következők neveit jegyeztük fel: Moldovan Silvius dr. dékán, Luțai Cornel dr. és Micloși Emil dr. választmányi tagok, az ügyvédi kamara részéről, dr. Nagy József, Zih József, dr. Ficker Károly, Mészáros Dániel, dr. Kálmán Ferenc nyugalmazott ítélőtáblai bírák. Parecz Béla dr., Darányi János, Aradmegye ny. főjegyzője, Szuchy Pál dr., Fischer Jenő dr., Nagy László dr., Neubrun Jenő, Gutjahr Mihály, Szell Lajos dr., Somló Armin dr., Révész Mór dr., Deutsch Károly, Sugár Károly, Tenner László, Schütz Henrik dr., Prohászka László dr., Holtzer József, Steiner József dr., Keppich Jakab dr., Tauszk Jenő, Szöllösi István, Höflich Béla dr., Gara Armin dr., Schauer Jaques, Jakabffy Rezső, dr. Szegő Hugó, Hertzka Armin, Guld Emil, dr. Salgó Miksa, Orbán Aba, dr. Schannen Béla, Faragó Rezső, Bing János, Tones Ferenc, dr. Meer Soma orvos (Nagyvárad), dr. Cosma Dimitrie Aradmegyei főorvosa, Domán Sándor, Goldzieher Albert dr., Köves László dr., Földes Soma, Singer Lajos dr., Karton Aladár, Lányi Izso, Szuchy József, Raáb Zoltán, Bornstein Sándor, Schwart Herman, Dános Gyula, Mairovitz Emil és még számosan, közöttük rengeteg deresedőfejlé, egykor a közéletben és törvénykezésben szerepet vitt nyugdjas.

Ürmösiné Rényi Józsa

zongora anyrónő a tanítás mellett megkezdte Str. Porumbaru 2.

— Zürichi zárlat: Páris 11.94, London 21.30 és egy negyed, Newyork 44.175, Brüsszel 74.72 és fél, Milánó 23.28, Amszterdam 23.550, Berlin 177, Prága 11.23, Var-só 82.30.

— Titkok az arcon. Pszichológusok és természet tudósok megállapítása szerint az ember az egyetlen élőlény a földön, amely nevetni tud. Nemcsak az embernek adatott meg azonban az arcjáték, a mimika készsége, hanem az állatoknak is. Az állatok arckifejező-képességéről közöl szenzációs képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszertár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15-10.)

DANCIU gyógyszertár, Piata Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15-78.)

BERGER gyógyszertár, Saguna-ut.

BERNÁTH gyógyszertár, állomással szemben.

CINEMA „SCALA”

Nagy képek szin. aza. életen; 20-10

Egész héten!

A legújabb és leglátványosabb filmalkotás!

A ZENDAI FOGOLY

Ronald Colman grandiózus kettős alakítása
Partnerei: Madeleine Carrol, Douglas Fairbanks jr.

...királyi szerelmek: kalandok, udvari eselszövészek

Előadások kezdete naponta: 5, 7.15, 9.30 órakor.
Matiné: szombaton délután 3 órakor, vasárnap 11.30 és délután 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.

SPORT KOZLONY

Győzelemmel felérő döntelent harcolt ki a válogatott csapat Belgrádban Jugoszlávia—Románia 1:1 (1:0)

Belgrád. Közel 20 ezer néző előtt folyt le a nagy érdeklődéssel várt Benes-kupamérkőzés, amelynek erkölcsi győztese a román csapat, miután idegen környezetben győzelemmel felérő döntelent harcolt ki. Bauwens dr. sipjéire így állt fel a két csapat:

Románia: David—Bürger, Albu—Vintila, Kotormány, Demetrovici—Bindea, Bogdan, Barátky, Bodola, Dobay. Jugoszlávia: Glaser—Hügl, Metosics—Kecskes, Jazbek, Kokotovics—Sipos, Iesnik, Petrovics, Antolkovics, Podraszky.

Élénk iramban indul a játék és az első percek jugoszláv támadásai után a román csapat lendül előre és veszélyes támadásokat vezet, főleg rendkívül mozgékony balszárnya révén. A jugoszlávok jól és eredményesen védekeznek és ellentámadásaik igen veszélyesek, de a védelem Albuval az élen, résen van. Három perccel befejezés előtt Kotormány hibájából Petrovics, a jugoszláv középcsatár meg-

szerzi a vezetést (1:0).

A második féldőben előbb ismét a román csapat támad, de ezután a jugoszlávok rohamoznak, mégis a 13. p. Dobay lö gólt, de ezt a bíró les címen nem adja meg. Most nagyon küzd a csapat az egyenlítésért, ez sikerül is a 20. p., amikor Bindea küldi Glaser hálójába a labdát (1:1). Váltakozatos a további játék, de az eredmény már nem változik.

A román együttes hősei David és Albu, akik ragyogóan játszottak, de Bürger sem maradt sokkal mögöttük. A fedezetsor nem játszott jól, főleg Kotormány volt gyenge. A csatársorban a balszárny játszott kitűnően, de Bindea is kielégített. A jugoszláv csapatban a védelem nagyszerű, a fedezetsorban Jazbek és Kokotovics, a csatársorban pedig a két gyors szélső és Petrovics érdemelnek említést. Bauwens dr. ítéletei sokszor találkoztak elégedetlenséggel.

Folytatódnak a nemzeti bajnoki küzdelmek: a Venus vendégszerepel Aradon

A Gloria Nagybányán játszik az FC Carpati ellen

Egy heti szünet után a hét végén ismét folytatódnak a küzdelmek a nemzeti bajnokságért és ezúttal még az első fordulónál is érdekesebb mérkőzések kerülnek lebonyolításra. A program a következő:

Sp. Studentesc—Juventus (szombaton).
Rapid—Kinizsi
AMTE—Venus
FC Carpati—Gloria
Ripensia—Tricolor CFPV
UDR—Victoria

Aradon a forduló egyik legérdekesebb mérkőzését bonyolítják le, amelyen az országban jelenleg legjobb formában lévő együttes, a Venus ütközik meg az AMTE-val. A Venus nagy esélyese a mérkőzésnek, de az AMTE. ha szívvél-lélekkel küzd, ismét meglepetést (ezúttal kellemesét) szerezhet híveinek.

A fővárosban két mérkőzést játszanak éspe dig szombaton a Sp. Studentesc és a Juventus,

vasárnap pedig a Rapid és a Kinizsi játszanak egymás ellen. Az előbbi mérkőzésen a Juventus győzelme valószínűbb, de az AMTE-t verő diákcsoport megismételheti multkori bravurját. A Rapid győzelme is valószínű a Kinizsi ellen.

Nagybányán a Gloria nehéz feladat előtt áll: az otthonában rendkívül erős, kemény FC Carpati ellen kell sikeres küzdelmet vívjon. Ha a Gloria játékosai erősen belefekszenek, esetleg el is hozhatják az értékes bajnoki pontokat.

Temesváron ismét a ploiesti-i Tricolor játszik, ezúttal az országos bajnok Ripensia ellen. A Kinizsától elszenvedett vereség után a Tricolornak kevés az esélye és a Ripensia biztos győzelme várható.

Resicán a Victoria vendégszerepel és az UDR-nek ezúttal lesz alkalma, hogy a nagybányai balsikert reparálja. Kérdés azonban, hogy ez miként sikerül, mert a Victoria nem könnyű ellenfél.

Befejezőtek az atlétikai Európa-bajnokságok

Páris. Az atlétikai Európa Bajnokságok befejeződtek. A hétfői utolsó nap eredményei a következők:

1500 m. síkfutás: 1. Wooderson angol. 3 perc 53.6 mp. 2. Mostert belga 3 perc 54.5 mp. 3. Beccali olasz 3 perc 55.2 mp. 4. Hartikka finn 3 perc 56.3 mp. 5. Sarkama finn 3 perc 56.7 mp. 6. Staniclavszky lengyel 3 perc 58.4 mp. 10.000 m. síkfutás: 1. Salminen finn 30 perc 52.4 mp. 2. Beviaqua olasz 30 perc 53.2 mp. 3. Syring német 30 perc 57.8 mp. 4. Szilágyi magyar 30 perc 58.6 mp. 5. Filimon svéd. Magasugrás: 1. Lundqvist svéd 197 cm. 2. Kot-

kas finn 194 cm. 3. Kalima finn 194 cm. 4. Ödmark svéd 190 cm. 5. Starin svéd 190 cm. 6. Moin francia 190 cm. 7. Cesna magyar 187 cm. Diszkoszvetés: 1. Schröder német 49.70 méter. 2. Oberweger olasz 49.48 méter. 3. Bergh svéd 48.72 méter. 4. Kotkas finn 48.33 méter. 5. Consolini olasz 48.02 méter. 6. Kulitz magyar 47.19 méter. 4x100 m. staféta: 1. Németország 40.9 mp. 2. Svédország 41.1 mp. 3. Anglia 41.2 mp. Olaszország 41.3 mp. 5. Hollandia. Az ötödiknek befutó Svájcot szabálytalan váltás miatt diszkvalifikálták. Az előfutamok: az első előfutamban: 1. Németország 41.1 mp. 2. Anglia. 3. Svédország. A második előfutamban: 1. Olaszország 42.1 mp. 2. Svájc 42.3 mp. 3. Hollandia 42.4 mp. 4. Magyarország 42.8 mp. idővel ebből az előfutam-

Háromheti gyógykúra

BUDAPESTEN

a fürdők metropolisában

Dijmentes vizum, 50% kedvezmény a magyar vasut vonalain. Lakás és teljes ellátás luxusszállodában, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény. — Leiben fizetendő az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat összes irodáiban. ARADON: Bulv. Regina Maria 10 szám.

ból esett ki Kovács és Sir rossz váltása miatt. 4x400 m. staféta: 1. Németország 3 perc 13.6 mp. 2. Anglia 3 perc 14.9 mp. 3. Svédország 3 perc 17.3 mp. 4. Franciaország 3 perc 18.3 mp. 5. Olaszország 3 perc 19.7 mp. 6. Magyarország 3 perc 22.9 mp. (A magyar stafétában a fáradt Kovács helyett Gyenes futott.)

Négy első, hét második, nyolc és fél harmadik díjat nyertek

az aradi teniszezők Temesvár bajnokságain

A négynapos temesvári versenyt tegnap fejezték be és az aradi tenisz-sport méltán büszkélkedhetik az elért szép eredményekkel, mert minden versenyszámban, amelyben starthoz álltak, a nagy konkurrencia ellenére is, győzelmeket és helyezéseket értek el.

A Gloria férfiversenyzőivel, az AAC hölgyeivel, az AKE pedig fiataljaival ért el maradandó sikereket.

A mintaszerű rendezés Bocea Viktor mérnök érdeme és az I. o. férfi és női egyes győztesei értékes serlegeket, a többi nyertesek szép plaketteket, a helyezettek pedig érmeiket kaptak. A verseny részletes eredményeit alább adjuk:

Férfi egyes I. o.: 1. Ungár, 2. Tereanu (Gloria) és Grad (TC Bucuresti). A döntő eredménye: 6:1, 6:2, 6:0. Tereanu nagyszerűen játszott.

Női egyes I. o.: 1. Z. Barabássy Babkó (KAC) 2. Buchwald Deta, 3. Craznic dr.-né (Gloria) és Vidrihinné (Electrica). Craznic dr.-né szettet nyert a győztes Barabássy ellen.

Férfi páros I. o.: 1. Ungár—Bartha (Kadima), 2. Grad—Popescu (TC Bucuresti).

Férfi egyes II. o.: 1—2. Wechsler (AKE) és Albert (Gloria), 3. Craznic dr. (Gloria). Az első helyért a két aradi versenyző Aradon játszik majd.

Női egyes II. o.: 1. Craznic dr.-né (Gloria), 2. Rödler Manyi (AAC), 3. Kelemen Gizi (AAC) és Irgl Izabella AAC. A nagy mezőnyben az aradiak domináltak, az AAC hölgyei egymást verték ki a versenyből.

Férfi páros II. o.: 1. Lőrinczy—Vlad (Electrica), 2. Craznic dr.—Tereanu (Gloria). A döntőben az Electrica pár 8:6, 6:4 arányban csak elkeseredett küzdelem után győzött.

Vegyes páros II. o.: 1. Bárdossy—Vlad (Electrica), 2. Craznic dr. és Craznic dr.-né (Gloria), 3. Rödler Manyi (AAC). Bartha Kadima és Irgl Izabella—Margittay dr. (AAC).

Ifjúsági fiúk: 1. Wéber II. (Kadima), 2. Kardos (AKE), 3. Blumberg és Lieblich (Kadima).

Ifjúsági lányok: 1. Földessy Katinka (AAC), 2. Hladik (Autóklub), 3. Hack és Kamil. A döntőben Földessy 6:4, 4:6, 6:4 arányban győzött, az utolsó szettben 0:4-ről! Rövidesen a legjobbak között lesz.

Ifjúsági férfi-páros: 1. Kardos—Kókai (AKE), 2. Blumberg—Weber II. (Kadima), 3. Lőcs—Lőwinger (AKE).

Az ifjúsági vegyes párosban a Földessy—Bereczky (AAC) pár a harmadik helyen végzett.

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBUL

Jimboliától Lei 6.100—12.400

Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegentorgalmi vállalat
Aradon: „EUROPA“ Strada Regina Maria 10.

HETI MŰSOR

Elérkeztek a bajnokság második fordulójához és most már teljes gőzzel folytatódnak a küzdelmek. Megindul a harc a másodosztályban és a szövetségi díjban is és a heti labdarugó műsort alább adjuk:

Nemzeti bajnokság: Sp. Studentes—Juventus (szombat), AMTE—Venus, FC Carpati—Gloria, Rapid—Kinzsi, Ripensia—Tricolor CFPV, UDR—Victoria.

B) divízió: Craiovan—Unirea MV, RMTE—CFR Simeria, Minerul—Rovine Grivița, GAMT—Jiul, Vulturii—Soimii.

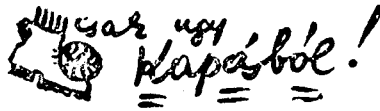
Kerületi bajnokság: Astra—ATE, Egyetértés—Unirea, Gaiana—Crisana, Hakoah—Transilvania, Olimpia—AAC (?).

Másodosztály: Banatul—RAC, Sparta—Concordia, Vulturul—AMRA, Fortuna—Frontiera.

Szövetségi díj: Hakoah—Transilvania, Titanus—Crisana, AMTE—ATE.

Ifjúsági bajnokság: Astra—ATE, Egyetértés—Unirea, Gaiana—Fortuna, Hakoah—Transilvania, AMTE—Tricolor, Olimpia—AAC, Banatul—Gloria.

A vasárnapi Románia B)—Jugoszlávia B) mérkőzés bevétel 365 ezer lei volt. Tekintve, hogy a költségek a 400 ezer leit meghaladták, a szövetség számadása 50 ezer leies deficittel zárult. A játékosok egyébként fejenként 3.000 lei győzelmi prémiumot kaptak.

Az Olimpia csapata a vasárnapi első kupaforduló során, amikor 40 mérkőzést játszott le, Teneváron mérkőzik az Electrica ellen. A két volt C) ligás csapat érdekes harcot vív a továbbjutásért.

Kolozsváron Nemetz, a KAC atlétája új országos rekordot állított fel a 300 méteres síkfutásban. Ideje 36.3 mp., míg a régi rekordot Kovács KAC tartotta 37.1 mp.-el.

Herzog Edvin és az FRFA vezetői közötti tárgyalások nem nyertek befejezést és a magyar sportkorifeus elutazott a fővárosból. A tárgyalásokat szeptember 11-én folytatják Budapesten, amikor is Luchide Octav, az FRFA főtitkára felutazik, hogy megtekintse a KK második döntőmérkőzését.

A magyar nemzeti bajnokságban a vasárnapi KK-döntő miatt hétközben is több mérkőzést játszottak le. Így csütörtökön a Nemzeti—Phöbus, Hungária—Taxisok, Zugló—Szolnoki MAV és Budafok—Bocskai, szombaton pedig az Elektromos—Újpest mérkőzések vannak műsoron. Vasárnap csak egy mérkőzés: Salfőrtján—Szeged kerül lebonyolításra.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Felülvizsgálják mindazokat a birtokokat, amelyeket mentesítettek a földreform alól

Külön bíróságok létesülnek a földreform nyomán származott perek letárgyalására

Ionescu-Sisest földművelésügyi miniszter a közelmúltban bizottságot nevezett ki azzal a céllal, hogy készítse el a jelenlegi agrártörvényt módosító tervezetet. Ennek a tervezetnek többek között az a hivatása, hogy meggyorsítsa az agrárreform nyomán keletkezett perek letárgyalását. Ebből a célból agrárbizottságot létesítenek a Semmitőszék mellett a földreformmal kapcsolatos joggyakorlat egységesítése érdekében. Külön agrár-tanácsokat létesítenek a törvényszékek mellett; agrár-bizottságokat létesítenek, amelyeknek az lesz a hivatása, hogy a törvényszéki ítéletek helytelen alkalmazása ellen beadott tiltakozásokat letárgyalják; egyszerűsítik a felek megidézésének módját. A törvényszék mellett létesítendő agrár-tanácsok az ügyeket a szokott hivatalos órákon kívül intézik, nehogy a bíraskodás menetében fennakadás álljon be. Formai könnyítés az lesz,

hogy a jövőben az idézés szempontjából elegendőnek veszik, ha a földművelésügyi minisztériumot egyszerűen megidézik, ami pedig a földtulajdonost illeti, ennek idézését a birtokra, valamint a község házára küldik és nem kell az idézést állandó lakhelyére küldeni, amelynek kinyomozása sokszor sok akadályba ütközött. Ami a kisajátított földek árát illeti, ezt továbbra is a törvényszékek, illetve táblák, valamint a Semmitőszék állapítják meg.

A törvény második részének legjelentősebb intézkedése az, amelynek értelmében felülvizsgálják mindazokat a birtokokat, amelyeket annak idején mentesítették a földreform alól. Azon birtokokat, amelyeket a valóságnak meg nem felelő adatok alapján mentesítettek a reform alól, haladéktalanul kisajátítják.

A font gyengül, a dollár emelkedik

A londoni dollárkursus felette van a paritásnak

Londonban reggel 4.86% volt a dollár árfolyama. Miután a dollárnak a fonthoz való régi paritásos árfolyama 4.86% a mai fontjegyzés már alatta van a paritásnak. A zürichi kursusok alapján még ennél is nagyobb volt az árfolyamkülönbözés a dollár javára és a font hátrányára (4.85%).

Az angol valutakiegyenlítő alap kissé erősebb beavatkozásával nem volna nehéz az árfolyamkülönbözést kiegyenlíteni, de úgy látszik, hogy ennek a londoni hivatalos körök még nem látják elérkezettnek az idejét. Londonban rámutatnak arra, hogy az ottani hatóságok a legcsekélyebb nehézség nélkül olyan árfolyamszinten tarthatják a fontsterlinget, ahogy akarják. Ez így is van, ezzel a nemzetközi pénzpiacon tökéletesen tisztában van mindenki.

A fontnak ez a mostani átmeneti gyengülése kétségkívül a zavaros európai politikai helyzettel van szoros összefüggésben. Igen nagy tökének ki a biztonságosabbnak ígérkező amerikai pénzpiacra, még pedig rendszerint úgy, hogy Londonban aranyra váltják át őket és az aranyat küldik át a tengerentúlra, ahol annak stabil ára van. Egy uncia arany 35 dollár. A folyamat tehát úgy zajlik le, hogy a fontból arany lesz, az aranyból pedig dollár. Ez tűnik ki washingtoni kincstári hivatalnak ma érkezett jelentéséből is, amely arról számol be, hogy a bizonytalan európai politika következtében hetenként 25 millió dollár ér-

tékü arany özönlik át az Egyesült-Államokba. Az USA aranykészlete augusztus 27-én elérte a 13.092 millió dollár új magassági rekordot. Ez azt jelenti, hogy a világ egész aranykészletének több mint a fele, pontosan 55 százaléka, az Egyesült-Államok birtokában van.

Persze, abban a percben, amikor az európai viszonyok stabilizálódnak és a háborús veszedelem nem fogja többé nyugtalanítani a nemzetközi tőkét, ez a mostani folyamat is megváltozik. Akkor az aranyáradat, mely hetek óta Londonból Newyork felé irányult, megint visszafelé veszi az útját és az angol piacon fog tartósan elhelyezkedni. Hogy ez így történjék, azt elsősorban az Egyesült-Államok kormánya igyekszik majd elősegíteni, mert Amerika gazdasági érdekeire nagyon káros volna, ha a régi dollár-font reláció a font rovására és a dollár előnyére megváltoznék.

Szabályozza a nemzetgazdasági minisztérium a terménykereskedelmet

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter meg akarja akadályozni azt, hogy üzérek, valamint ezt a pályát ujonnan előzöltek, a terménykereskedelemben nehézségeket okozzanak: ezért elhatározta, hogy rend-

szabályozni fogja a terményekkel való kereskedést. Ezen rendszabályozás alkalmával tekintetbe fogja venni: a cég komolyságát, annak belső összhangját, összeköttetéseit a külföldi piacokkal, utolsó öt évben kifejtett terménykiviteli működését, de különös figyelemmel lesz arra, hogy a jelen esztendőben mely szállításokat eszközöl külföldre. Ez az utolsó tevékenysége lesz döntő terménykereskedői tevékenységének jövőbeli kifejtésénél.

= Szeptember 10-től fogadnak el behozatali igénylést a negyedik évnegyedre. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy szeptember 10-től szeptember 30-ig fogadnak el behozatali kérvényeket a negyedik évnegyedre. Ezeket a kérvényeket a kereskedelmi és iparkamaráknál kapható nyomtatványokon kell kitölteni. Felvilágosításoknál a behozatali kérvények benyújtása ügyében a kereskedelmi és iparkamarák szolgálnak.

= Érvénybe léptek az Angliával és Belgiummal kötött új clearing-egyezmények. A nemzetgazdasági minisztérium közleményt tett közzé, amelyben közli, hogy Angliával és Belgiummal kötött új clearing-egyezmények életbeléptek. A közlemény a piacon jó hatást váltott ki, mert az új egyezmények elősegítik a buza kivitelét.

= Az „Ipar és Kereskedelem”, az aradi iparosok hitel- és takarékszövetkezete, szeptember 11-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendkívüli közgyűlését az aradi iparosok kulturháza nagytermében. A közgyűlésen jelentést tesznek az alapszabályok módosításának a Nemzeti Szövetkezeti Intézet által történt jóváhagyásáról, valamint több időszerű kérdésről. Dönt a közgyűlés az igazgatói állás rendszerezéséről, az alapszabályok 61. szakasza értelmében, az igazgatóság és a felügyelőbizottság megválasztásáról, valamint a 120 tagú propaganda bizottság megválasztásáról is.

= Új nemzetközi egyezmények készülnek a munka szabályozásáról. A genfi nemzetközi munkahivatal kérdőíveket küldött szét az egyes kormányokhoz azzal a kéréssel, hogy töltsék ki azokat az érdekeltek előzetes meghallgatása alapján. A kérdőívek a legközelebbi nemzetközi munkaügyi konferencia anyagát készítik elő. Többek között a kérdőívek a következő kérdésekkel foglalkoznak: A munkaidő leszállítása a bankokban, irodákban és az iparban; a közmunkák vezetői munkaidejének, valamint az őket kísérő közlekedési alkalmazottak munkaidejének szabályozása; a szakmai továbbképzés megszervezése és a bányászok munkaidejének szabályozása. A kormány ezeket a kérdőíveket röviddel azok megérkezése után már szét is küldte a különböző érdekképviseleti szervezeteknek. Érdekes megemlíteni, hogy nálunk például a magántisztviselők munkaidejének kérdéséről még az előtt szabályozták, hogy a genfi kérdőívek megérkeztek volna. Így tehát ezzel a kérdéssel kapcsolatban a román kormány már értékes; a gyakorlati életből vett adatokkal szolgálhat az összeülő nemzetközi konferenciának.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika, Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

Iskélletes üdülést és sok örömet nyújtanak! Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviseleténél:

Künstler utazási iroda
Brad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, SZEPTEMBER 7.

București. 6.30: Ritmikus torna. Háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána: Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Hírek. A hangverseny folytatása. (Gramofonlemezek.) 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Jönjou Pavelescu-Gheorghiu énekhangversenye. 15.20: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos időszéri kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktuálisok. 19.17: Szórakoztató gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Zoka, Ketelbey, Leucona, Oréfiche, Jos. Strauss, Gordon, Himmel, Dimbau. 20.05: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Constantin Bobescu. 21.05: Dr. Aurel Voinea orvos előadása a bőrbajokról. 21.20: George Manoilu hegedűhangversenye, Ion Filionescu zongorakísérettel. 21.50: Filmsillagok gramofonlemezei. (Gaál Franciska, R. Tauber, Lucienne Boyer). 22. Sport, Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.50: A Ionel Giurgea-zenekar játéka. Étermi zene. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Hírek. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Kölsey és Debrecen. Irta Kardos Albert. (Felolvasás.) 11.45: Az egzotikus konyha remekjei. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: B. Fehér Miklós hegedű zongorakísérettel. 13.45: Hírek. 14: A Beszkárt zenekar. Közben 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.35: Hírek. 17.15: A rádió diákielőjárója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hanglemezek. 18.30: Japán és a világ. Rácz Kálmán előadása. 19: Sándor György kétmanuális

Chile megnyitja határait minden hasznos ember előtt

Londonból jelentik: A chilei kormány az idegenek bevándorlását célzó törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. A törvényjavaslat hangoztatja, hogy Chile — a határtalan lehetőségek hazája — megnyitja határait minden hasznos ember előtt. A javaslat évi hányadot állapít meg az európai bevándorlás számára, ez a hányad azonban túlléphető a földműveléssel, az erdészettel, bányászattal vagy halászáttal foglalkozók számára. A bevándorlónak hetven százalékának nőeknek kell lenniük és 150.000 leinek megfelelő családi tőkével kell rendelkezniük.

Moor-zongorán játszik. 19.30: A rádió szerepe békében és háborúban. 20: A három Erkel. Rádióábránd. 21.50: Hírek. 22.10: A rádió szalonzenekara. 22.55: Időjárásjelentés. 23: Heineemann Ede jazz-zenekara játszik. 23.35: Watson Kirkconnel kanadai tanárral beszélget Kauserné Fedák Ágota. (Viaszfelvétel.) 24: Hírek angol és francia nyelven. 0-10: Kurina Simi és cigányzenekara. 1-05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 20: A régi magyar himzés a külföldön. 20.30: Vendégszereplések. Turi Elemér csevegése. 21: Heinz Hugo oboaszámú zongorakísérettel. 21.35: Beethoven-művek. Hanglemezek. 22.40: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 8

București. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktuálisok. 19.15: Táncczene gramofonlemezek. 20: Ovidiu Papadima felolvasása. 20.15: Constantin Stroescu énekhangversenye. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: D'Albert, Lafite, Mikorey, Schreken, Hahn. 20.40: Maria Tanase román népdalokat énekel a Mitică Mată zenekar közreműködésével.

21.05: Művészeti felolvasás. 21.20: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. 22: Sport, Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.53: A Dinu Serbanescu-zenekar szórakoztató játéka. Közvetítés a simaia-i kaszinóból. Gica Petrescu énekszámával. 23.45: Hírek a külföldre német és angol nyelven.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet mise után Tóth Tihámér dr. püspök mondja. 12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet Krajnyák Gábor tb. kanonok, plébános mondja. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.20: Zenekari hangverseny. Szünetben kb. 14.05: Világhíradó. Máthé Elek előadása. 15: Hanglemezek. 16: Harsányi Gizi meséi. 16.30: A rádió szalonzenekara. 17.40: 1. Segítség. 2. A vásárcsarnokban. Thury Zsuzsa elbeszélései. 18.10: Táncclemezek. 19.15: A két Wesselényi. Asztalos Miklós előadása. 19.45: Pertis Jenő és cigányzenekara. Közben 20.15: Hírek szlovák nyelven. 20.50: Sporteredmények. 21: Londontól Bánfalvaig. Hangjáték egy felvonásban. Kb. 22: Hírek. 22.20: A Budapesti Hangverseny Zepekar. 23.30: Végh Sándor hegedű zongorakísérettel. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0-10: Weidinger Ede szalonzenekara. 1-05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19.45: Konyhaművészet a Távolkeleten. 20.20: Kánkán. Pukánszky Kádár Jolán csevegése. 21: Hírek. 21.40: Cigányzenekar. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Hanglemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 le. Minden továbbára 10 szóig csupán 2 le.

LEVELEZÉS

„Erzsébet 1900.” jelígnél levele van, kérjük átvenni. 5640

ALKALMAZÁS

Fűszeres-segéd és boltiszolga, biciklizni tudó felvétetik: Kohn. Piața Lutherrel szemben. 5622

Manikűrös kisasszonyt, perfekt munka, erőt felveszek. Cim a kiadóban. 5624

Regáti városba minden szakácsnő jó fizetéssel felvétetik. Str. I. Vulcan 4. 566

Modelasztalos, aki tervrajzok alapján önállóan dolgozik, gyárvállalathoz felvétetik. Cim a kiadóban. 5646

Perfekt fiatal főző és szobaleány keresetetik. Bohus-palota, földszint, III. kapu. 3. szám. 5641

Vidéki cukrászdába ügyeskező keresmény, lehetőleg német leányt, ki házimunkát is végez keresek. Cim a kiadóban. 5434

ELLÁTÁS

Zsidó uricsaládnál kisleány teljes ellátást kaphat, zongorahasználattal. Zeissler. Bul. Reg. Ferdinand 15. 5647

LAKÁS

Üzlethelyiség és egy butorozott szoba kiadó. Tesits-ház, str. Trib. Dobra 5-7. 5491

Piața Avram Iancu-hoz közel pontos fizető kétszobás, fürdőszobás lakást okt. 1-re keres. Ajánlatokat „Trafik”. Piața Avram Iancu 8. 5635

Szép egyszoba, konyhas lakás melékültségekkel szept. 15-re kadó. Str. Badea Cârțan 14. 5645

Magánház kiadó: 3 szoba, fürdőszoba, melékültségek, október 1-re. Piața Lupței 3. 5634

Keresek kétszobás, összkomfortos lakást lehetőleg a centrumban, nov. 1-re. Cimeket a kiadóba 5633

OKTATÁS

Zongoraművész-zeneszerző, neológ-templom orgonistája vállal kezdőket, haladókat legjobb zeneakadémiai módszerrel. Nagyon mérsékelt tandíj. Str. Baritia 29. 5638

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő mély gyermekkosci és egy ruhák eladó. Piața Catedralai 8. 5642

Legmagasabb árban megveszünk lakásberendezését, disztárgyait, ékszereit, szőnyegeit. „Comisio” biz.üzlet. Dacia mellett. 5643

Használt fürdőkádat megvételre keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk. 5638

Eladók:

egy eredeti német gyártmányú szárlító berendezés, kazánai együtt egy 700 mm és egy 300 mm szalagűrész indítókkal és motorokkal, 6 drb. 6 splendlis enyvező vasbak és egy kukoricadaráló. Arad, Str. Consistorului 42. 5451

Weiszberger-féle házi szilvalekvár előjegyezhető Weiszbergernél, Str. Baritia 35 és Hoffmann csemegeüzletben. 5632

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLÉK

Férfiülés, elsőrendű, izr. neológ templomban bérbeadó. Cim a kiadóban. 5637

Fűrészgár, parkettagepekkel, társat keres, esetleg eladó. Érdeklődni: Stein Desideriu, Târgu-Săuce. 5569

Beraktározási raktárban féregmentes, tiszta helyiségben lakásberendezések beraktározhatók. Butorok eladását vállalom. Sürgősen eladó 2 hálószoba, nagy szalontükör, nagy üvegfal, cselédágy, csillárok, székek és asztalok. Str. Moise Nicoara No. 9-11. 5615

Halárese.

elutazás, költözködéskor kitalyolag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, agyeműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, testmenyeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolok lakásban és padlásokon heverő bármilyenre felesleges holmit, lim-tomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Uoju-uca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.

Sirlan—Világoson

a piaci villamosmegállótól 15 percnnyire, 2 tagban lévő igen jókarban tartott hiánytalan szőlő, részben esemege, részben borszőlőtökék, hegyoldal, közel a várhoz 5000 tőke, 150 gyümölestával, kolna, kút, 35 ezer, 3800 tőke, 100 gyümölestával, kolna, kút, 22 ezer, elköltözés miatt, alkalmi árban.

Hatschek

INGATLANIRODA

Arad, Bulev. Carol 46.

Dióhálók, ebédlok,

kombinátszékény, rórszatlok, csillárok, tüstölt tőley uriezoba, antik báló, bicdermayer ülőgarni tura, fiókos seoretair, antik székreneyek és vitrine nagy választékban.

Zálogkölcsonöket

közvetitünk. Előlegat adunk, zálogcéduláját oson osszabotjuk.

TEMPO bizományi üzlet, F scher Eliz-palota.

Belváros szivében

uriház, kifogástalan állapotban, 1x1 szobás, fürdőszobás, parkettás lakás, hozzákapsolható kétszobás, parkettás, fürdőszobás lakás, 1x1 szobás, elő, fürdőszobás lakás, nagy világos szitterének, iparvállalattal, ügyvédnek, orvosnak, vagy tőkebefektetésnek alkalmi vétel: 1 millió 200 ezerért eladó.

Megtekinthető az egyedüli megbizott

Haász iroda utján

Arad, Eminescu-uca 20-22.

Telefon 22-24.